

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Maturitná skúška 2026

**Správa
o výsledkoch externej časti
a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky**

zo slovenského jazyka a literatúry

Mgr. Alžbeta Palacková
PaedDr. Janka Kurajová Stopková, PhD.
Mgr. Martina Pigová
Mgr. Milan Fico, PhD.
Mgr. Jakub Mikuška, PhD.

Bratislava 2026

Obsah

Vysvetlivky	3
1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	5
2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	7
2.1 Úspešnosť testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	7
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	12
3.1 Súhrnné charakteristiky položiek	12
3.2 Oblasti testu	14
3.2.1 Čítanie s porozumením	15
3.2.2 Jazyková zložka	19
3.2.3 Literárna zložka	31
3.3 Žiaci so zdravotným znevýhodnením	37
3.3.1 Výsledky testu EČ MS zo SJL žiakov s vývinovými poruchami učenia	39
4 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	42
4.1 Výber tém	42
Záver	45
Použitá literatúra	50
Príloha	51
Vysvetlenie základných štatistických pojmov a charakteristík položiek v klasickej teórii testovania (Classical Test Theory – CTT)	51

Vysvetlivky

MS	– maturitná skúška
EČ	– externá časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	– písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	– ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
PET	– platforma pre elektronické testovanie
GYM	– gymnáziá
SOŠ	– stredné odborné školy
ŠUP	– škola umeleckého priemyslu
SŠŠ	– stredné športové školy
SPŠ	– stredné priemyselné školy
SDV	– systém duálneho vzdelávania
SŠ	– stredné školy
N	– veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	– Bratislavský kraj
TT	– Trnavský kraj
TN	– Trenčiansky kraj
NR	– Nitriansky kraj
ZA	– Žilinský kraj
BB	– Banskobystrický kraj
PO	– Prešovský kraj
KE	– Košický kraj
Sig.	– obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
SJL26	– označenie testu zo slovenského jazyka a literatúry
P. Bis.	– Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	– korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	– úloha v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
Np	– národný priemer
Obťažnosť	– označuje obťažnosť testových položiek v zástupnom variante 26 1403
ÚVO	– úloha s výberom odpovede
ÚKO	– úloha s krátkou odpoveďou
CTT	– klasická testová teória
IRT	– teória odpovede na položku
w	– náročnosť úlohy
NIVaM	– Národný inštitút vzdelávania a mládeže
ZZ	– zdravotné znevýhodnenie
ŠVVP	– špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
SP	– sluchové postihnutie
ZP	– zrakové postihnutie
TP	– telesné postihnutie
CH a ZO	– chorý a zdravotne oslabený
VPU	– vývinové poruchy učenia
PA a P	– poruchy aktivity a pozornosti
PS	– poruchy správania
NKS	– narušená komunikačná schopnosť
AUT	– autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy
IVP	– individuálny vzdelávací program

Úvod

Dňa 10. marca 2026 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom slovenským a ukrajinským uskutočnil riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry (SJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti (ÚFIČ) MS. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov.

Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testu, jeho štruktúru.

V kapitole *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu podľa metodológie CTT, miestami doplnené o informácie zo štatistických analýz pomocou metodológie IRT, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska kraja, zriaďovateľa školy, druhu školy, formy testovania a známky.

Kapitola *Interpretácia výsledkov* prináša položkovú analýzu, oboznamuje s celkovou úspešnosťou testu a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazykovedy a literatúry. V závere kapitoly sa venujeme výsledkom žiakov so zdravotným znevýhodnením a konkrétne žiakom s vývinovými poruchami učenia. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistických správ o EČ a PFIČ MS 2026 uvedených v zozname použitej literatúry. Pri interpretácii sa odvolávame na formu testu 26 1403 a Kľúč správnych odpovedí prislúchajúci k tejto forme.

Prehľad výberu žánrov/tém PFIČ MS prinášame v poslednej kapitole.

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracieho nástroja, rovnako na základe analýzy výsledkov testov EČ MS za posledné roky prinášame stručný prehľad problematických oblastí či javov v rámci učiva zo SJL.

Analyzovaný [test](#), [kľúč správnych odpovedí](#) k nemu a [témy PFIČ MS](#) sú zverejnené na webovej stránke NIVaM v sekcii Merania/Maturita.

1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľom testu bolo preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test bol určený maturantom všetkých druhov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry. Rešpektoval vyhlášku o strednej škole a úrovňou náročnosti zodpovedal Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry. Čas testovania bol pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia 100 minút, v elektronickej forme 110 minút. V predpísanom bodovom hodnotení úloh mala každá úloha váhu 1 bodu, spolu 64 bodov.

Test obsahoval 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne upravenému textu sa viazal súbor ôsmich úloh, z ktorých päť bolo uzavretých s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď. Texty boli v súlade s cieľovými požiadavkami, pričom išlo o ukážky umeleckých i vecných textov prinášajúcich témy, s ktorými sa žiaci stretávajú a ktoré vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností maturantov.

V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na čiastkové i celkové porozumenie textu, osvojenie si povinnej literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, vývinu jazyka, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe a štylistiky v rozsahu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo SJL. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z dvoch publicistických textov, jedného náučného textu, z dvoch prozaických textov zo svetovej literatúry, zo slovenského lyrického textu – rovnomennej básne z povinného diela *Helena nosí ľaliu* od Rudolfa Dilonga – a z jedného dramatického textu – povinného diela *Antigona* od Sofokla. V rámci umeleckých textov boli teda zastúpené všetky literárne druhy.

Úlohy k jednotlivým textom v teste mali náročnosť od najľahších po najťažšie, a to:

- úlohy na zapamätanie a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, zoradovanie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), $w = 1$,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, dedukcia, hodnotenie), $w = 2$,
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (zložitejšia aplikácia, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), $w = 3$.

Administrácia testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov na všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov boli interní učitelia školy. Počas administrácie

testov externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií a predseda školskej maturitnej komisie.

Žiaci zapisovali svoj odpovede do odpovedových hárkov, ktorých vzor mali vopred v dostatočnom predstihu zverejnený na webovej stránke http://www2.nucem.sk/dl/6019/OH_vzor_MS_2026.zip.

Originály odpovedových hárkov škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali archivované v škole. Pri centrálnom hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS v spracovateľskom centre externý dozor vykonávali menovaní predsedovia predmetových maturitných komisií slovenského jazyka a literatúry z rôznych regiónov Slovenskej republiky. Žiaci, ktorí si zvolili elektronickú formu externej časti maturitnej skúšky zo SJL v platforme pre elektronické testovanie (PET), boli na túto formu testovania vopred pripravovaní a mali niekoľko možností vyskúšať si prácu v PET. NIVaM zverejnil pokyny, manuály a videá k tejto forme testovania. Papierová a elektronická forma testu zo SJL boli ekvivalentné (obsahovo a aj podľa výsledkov zo získaných dát).

2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Do testovania v predmete slovenský jazyk a literatúra sa zapojilo **38 083** žiakov zo **652** škôl. Najviac škôl bolo z Prešovského a Bratislavského kraja, najmenej z Trenčianskeho kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 72,5 %, súkromné školy 16,6 % a cirkevné školy 10,6 %. Dve školy (0,3 % z celkového počtu) sú zahraničným subjektom. Gymnáziá boli zastúpené 31,1 %, SOŠ 54,3 %, ŠUP 3,4 %, konzervatóriá 2,8 %, SŠŠ 2,1 % a SPŠ 6,3 %. Elektronickú formu testovania si zvolilo 15,9 % žiakov.

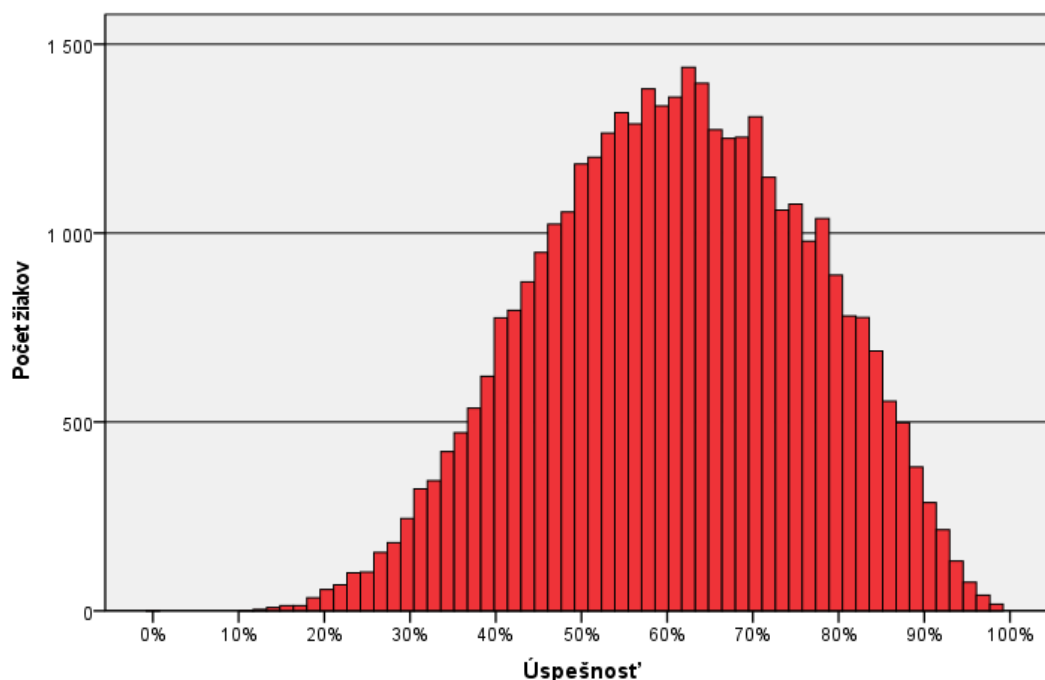
2.1 Úspešnosť testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre) z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získal riešiteľ jeden bod.

V teste EČ MS zo SJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **60,9 %**. Maximálnu úspešnosť 98,4 % dosiahli osemnásť žiaci, minimálnu úspešnosť 0,0 % dosiahol jeden žiak.

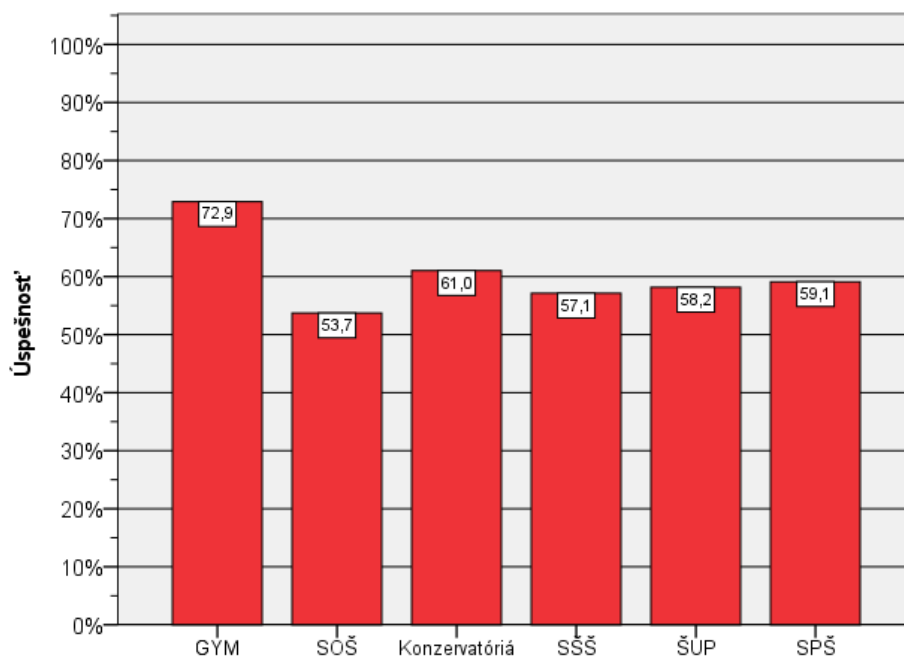
Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test
	SJL26
Počet testovaných žiakov	38 083
Maximum	98,4
Minimum	0,0
Priemer	60,9
Štandardná odchýlka	15,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,1
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,3
Cronbachovo alfa	0,884

Obr. 1 Výsledný histogram rozdelenia početností percentuálnych úspešností v teste
Histogram je výrazne posunutý doprava, keďže podľa metodológií CTT aj IRT bol test EČ MS zo SJL pre testovanú populáciu ľahký. Spoľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovho alfa 0,884 je vyhovujúca (CTT).

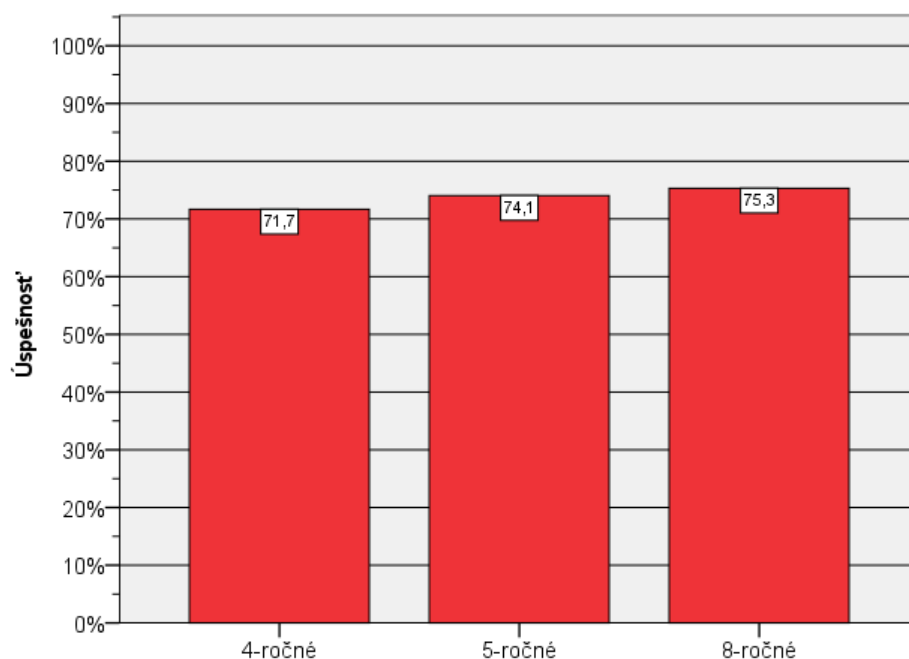
Úspešnosť podľa druhu školy

Obr. 2 Úspešnosť podľa druhu školy

V teste EČ MS boli úspešnejší žiaci GYM s priemernou úspešnosťou **72,9 %**. Žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť **53,7 %**; rozdiel je na úrovni silnej vecnej signifikancie. Vzhľadom na nízku početnosť žiakov z ostatných SŠ ďalšie rozdiely neinterpretujeme.

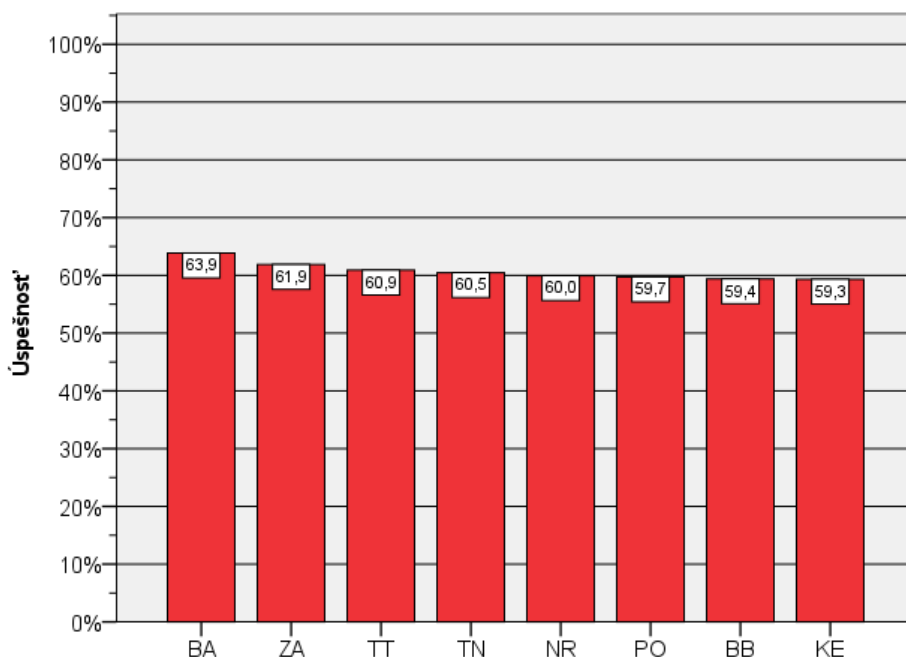
Úspešnosť podľa dĺžky štúdia u žiakov gymnázií

Obr. 3 Priemerné úspešnosti žiakov gymnázií podľa dĺžky štúdia

Zistené rozdiely vo výsledkoch žiakov jednotlivých typov gymnázií neboli vecne významné.

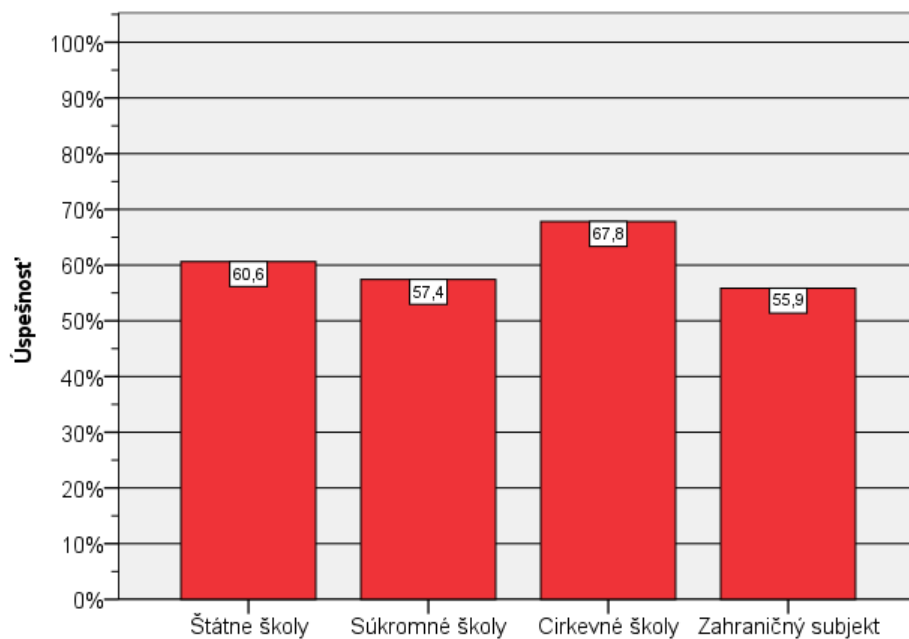
Úspešnosť podľa krajov

Obr. 4 Úspešnosť podľa krajov

Rozdiel najúspešnejšieho Bratislavského kraja a ostatných krajov je od 2,0 % po 4,6 %; rozdiely nie sú vecne významné. Výsledky za kraje sú porovnateľné s národným priemerom.

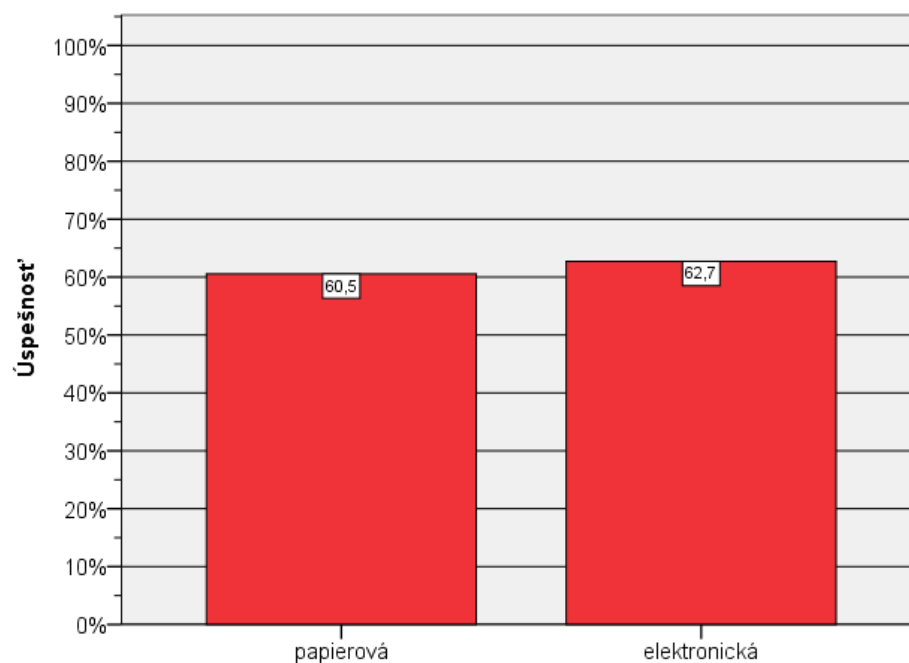
Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 5 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

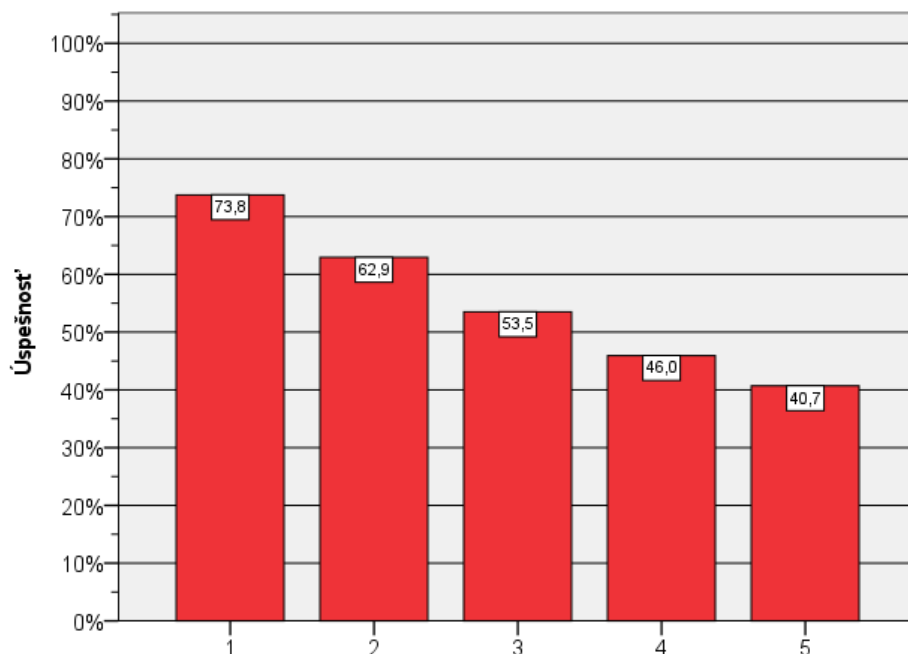
Rozdiel medzi súkromnými a cirkevnými školami bol **stredne** vecne významný v prospech cirkevných škôl.

Úspešnosť podľa formy testovania

Obr. 6 Úspešnosť podľa formy testovania

Zistený rozdiel medzi úspešnosťou žiakov v papierovej forme testovania a v elektronickej forme testovania nebol vecne významný.

Úspešnosť podľa známky**Obr. 7** Úspešnosť podľa známky

Priemer známok testovaného súboru žiakov, ktorí známku uviedli v odpovedovom hárku, dosiahol hodnotu **2,28**. Hodnota korelačného koeficientu medzi známkou a dosiahnutou úspešnosťou v teste je silná ($r = -0,593$).

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %**Tab. 2** Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou ako 33 %

		úspešnosť 26 1403		Spolu
		úspešnosť > 33 %	úspešnosť ≤ 33 %	
Druh školy	GYM	12 591	66	12 657
	SOŠ	18 081	1 446	19 527
	Konzervatóriá	337	12	349
	SŠŠ	758	33	791
	ŠUP	1 068	34	1 102
	SPŠ	3 591	66	3 657
Spolu		36 426	1 657	38 083

V teste EČ MS zo SJL hodnotu viac ako 33,0 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu, nedosiahlo 1 657 žiakov (4,4 %), z toho bolo 66 žiakov z gymnázií a 1 591 žiakov z ostatných stredných škôl.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania výsledkov testu zo SJL pomocou metodológie CTT a IRT. Pri položkách s uzavretou odpoveďou môžeme vychádzať z analýzy distraktorov. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 38 083 žiakov, ktorí sa zúčastnili na maturitnej skúške, nie je možné analyzovať odpovede žiakov zo všetkých odpovedových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie. Avšak vzhľadom na elektronickú formu testovania pri vybraných úlohách s krátkou odpoveďou môžeme uviesť a interpretovať niektoré nesprávne žiacke odpovede, ktoré sa objavili v PET.

Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili niekoľko položiek testu z rôznych oblastí.

3.1 Súhrnné charakteristiky položiek

Ak má testová položka niektoré nevyhovujúce ukazovatele, sú ich hodnoty v tabuľkách zvýraznené. Podľa metodológie CTT je veľmi ľahká položka v stĺpci obťažnosť podfarbená oranžovou farbou (v tohtoročnom teste bolo 12 takýchto položiek), veľmi ťažká žltou (v tohtoročnom teste to bola jedna položka, čo je v súlade so špecifikáciou testu), nižšia citlivosť/rozlišovacia schopnosť je zvýraznená zelenou (12 položiek), nižšia hodnota medzipoložkovej korelácie *P. Bis.* je v poslednom stĺpci tabuľky vyznačená žltou farbou.

Podľa metodológie IRT bolo v teste EČ MS zo SJL 6 extrémne ľahkých položiek a jedna položka bola extrémne obťažná; 3 boli veľmi obťažné, 6 bolo obťažných, 21 stredne obťažných, 16 ľahkých a 11 položiek bolo veľmi ľahkých.

Nižšie uvádzame tabuľky s charakteristikami jednotlivých parametrov položiek podľa metodológie CTT, ktoré sa týkajú súboru žiakov bez zdravotného znevýhodnenia.

Tab. 3 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32 podľa CTT (žiaci bez ZZ)

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	73,3	24,0	,0	,1	,1	,146
2	52,4	53,3	,0	,4	,4	,339
3	73,8	45,5	,0	,1	,1	,331
4	60,2	59,5	,0	,2	,2	,396
5	42,3	49,5	,0	,4	,4	,303
6	86,5	37,3	,0	,5	,5	,369
7	63,5	73,4	,0	8,3	8,3	,515
8	66,5	49,2	,0	,3	,3	,335
9	70,9	23,5	,0	,2	,2	,138
10	82,1	31,6	,0	,2	,2	,263

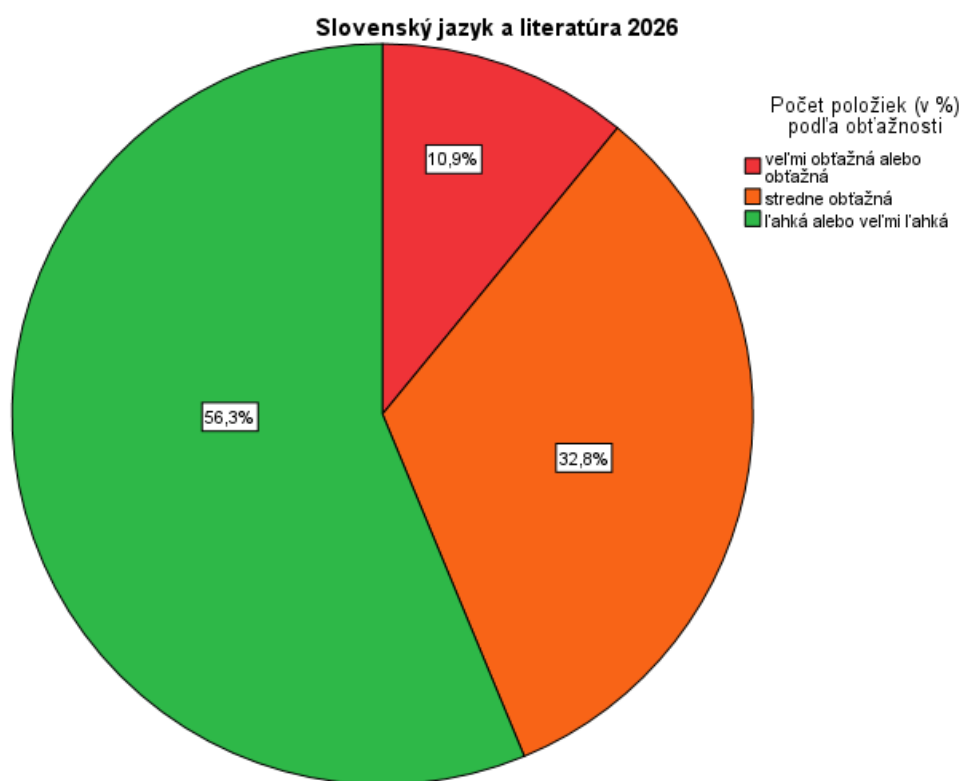
11	42,9	33,3	,0	,6	,6	,197
12	87,3	24,6	,0	,1	,1	,241
13	61,1	21,2	,0	,6	,6	,095
14	96,4	11,0	,0	,5	,5	,217
15	64,8	68,9	,0	4,4	4,4	,484
16	86,6	39,9	,0	1,2	1,2	,394
17	56,2	48,5	,0	,3	,3	,307
18	84,9	32,1	,0	,2	,2	,288
19	68,5	35,6	,0	,4	,4	,235
20	37,8	7,0	,0	,4	,4	-,005
21	84,4	6,5	,0	,1	,1	,023
22	58,5	53,0	,0	3,2	3,2	,344
23	47,6	76,0	,0	5,9	5,9	,509
24	54,6	56,2	,0	4,3	4,3	,367
25	78,9	41,8	,0	,2	,3	,334
26	55,8	43,3	,0	,5	,5	,264
27	85,8	32,6	,0	,3	,3	,311
28	40,8	25,4	,0	,5	,5	,134
29	60,7	67,2	,0	,4	,4	,463
30	21,9	43,5	,0	3,1	3,1	,328
31	62,1	57,1	,0	7,5	7,5	,376
32	74,8	57,2	,0	4,8	4,8	,435

Tab. 4 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64 podľa CTT (žiaci bez ZZ)

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	65,1	55,5	,0	,2	,2	,384
34	42,1	45,7	,0	,8	,8	,280
35	57,2	70,9	,0	,2	,2	,476
36	62,4	55,3	,0	,5	,5	,364
37	55,9	52,5	,0	,5	,6	,331
38	57,3	68,6	,0	2,4	2,4	,459
39	82,0	43,5	,0	6,8	6,9	,377
40	79,6	42,1	,0	3,7	3,7	,341
41	75,5	22,4	,0	,4	,4	,141
42	38,3	36,2	,0	,3	,4	,215
43	28,1	28,5	,0	,2	,3	,174
44	53,3	21,2	,0	,4	,4	,103
45	69,8	42,2	,0	,4	,4	,284
46	57,7	52,5	,0	1,9	1,9	,336
47	45,5	71,0	,0	4,5	4,5	,469
48	16,5	40,0	,1	11,5	11,6	,344
49	80,9	33,2	,1	,4	,5	,265
50	57,7	56,3	,1	,6	,6	,360
51	61,8	51,4	,1	,3	,4	,335
52	74,9	44,4	,1	,3	,4	,331
53	45,2	52,7	,1	,8	,9	,333
54	24,9	58,1	,1	13,2	13,3	,425
55	40,8	74,7	,1	1,9	2,1	,511

56	70,6	64,2	,2	6,1	6,2	,473
57	52,9	47,2	,2	,6	,8	,293
58	66,0	41,2	,2	,4	,6	,265
59	67,1	15,1	,2	,3	,5	,069
60	69,4	33,6	,2	,7	,9	,209
61	84,4	41,2	,2	,3	,5	,382
62	89,6	34,8	1,8	2,3	4,1	,388
63	33,1	72,2	3,0	3,4	6,4	,506
64	45,7	67,8	3,0	1,5	4,5	,446

V nasledujúcom grafe sú znázornené počty položiek podľa obťažnosti (podľa metodológie CTT). Z grafu vyplýva, že ľahkých a veľmi ľahkých položiek bolo v teste najviac, test bol pre testovanú populáciu teda celkovo ľahký, čo potvrdzujú aj dáta namerané metodológiou IRT.

Obr. 8 Rozdelenie položiek testu zo SJL podľa obťažnosti

3.2 Oblasti testu

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

1. úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
2. úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: zamerané aj na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: vývin jazyka, lexikológia, morfológia, štylistika, syntax, zvuková stránka jazyka, pravopis,
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad jednotlivých testových položiek zaradených do konkrétnych oblastí predmetu SJL.

Tab. 5 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Slovenský jazyk a literatúra	26 1403 – zaradenie do oblastí
Čítanie s porozumením	1, 2, 4, 6, 9, 10, 12, 17, 18, 19, 25, 26, 30, 33, 34, 41, 42, 49, 50, 57, 58
Vývin jazyka	26, 28
Lexikológia	12, 14, 19, 29, 30, 34, 45, 52, 62
Morfológia	23, 31, 47, 48, 53, 61
Štylistika	22, 24, 27, 43
Syntax	5, 20, 46, 54, 55
Zvuková stránka jazyka	61, 64
Pravopis	21, 44, 62
Literárna história	13, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 56
Literárna teória	3, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 38, 40, 51, 59, 60, 63

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich prekrývanie sa s čítaním s porozumením.

V nasledujúcich kapitolách sa budeme venovať interpretácii úloh z jednotlivých oblastí testu na základe štatistických ukazovateľov, pričom našim cieľom je poukázať najmä na ich obťažnosť a citlivosť, resp. na niektoré ďalšie zaujímavé charakteristiky. Analýza položiek sa týka **iba súboru žiakov bez zdravotného znevýhodnenia**, ktorí sa zúčastnili na marcovom riadnom termíne EČ MS 2026 zo SJL a ktorých priemerná úspešnosť v teste bola **61,7 %**.

3.2.1 Čítanie s porozumením

Priemerná úspešnosť **65,1 %**.

(GYM 74,9 %, SOŠ 58,5 %, konzervatóriá 65,7 %, SŠŠ 60,8 %, ŠUP 64,6 %, SPŠ 65,0 %)

Čítanie s porozumením testovalo 21 úloh, ktoré mali testovať myšlienkové operácie od zapamätania po analýzu, pričom 15 úloh testovalo iba čítanie s porozumením. Podľa výsledkov zo štatistických údajov 5 úloh bolo v pásme veľmi ľahkých položiek; skúšali schopnosť žiakov aplikovať alebo využívať informácie z textu. Ostatné položky boli svojou obťažnosťou rozdelené do pásma ľahkých položiek (8 úloh), stredne obťažných položiek (6 úloh) a obťažných položiek (2 úlohy). Do pásma veľmi obťažných položiek nepatrila ani jedna úloha z tejto oblasti. 17 položiek podľa CTT vyhovujúco rozlíšilo žiakov jednotlivých výkonnostných skupín a štyri položky (č. 1, 09, 12 a 41) mali nevyhovujúcu citlivosť/rozlišovaciu schopnosť – patrili medzi ľahké a veľmi ľahké položky z hľadiska obťažnosti.

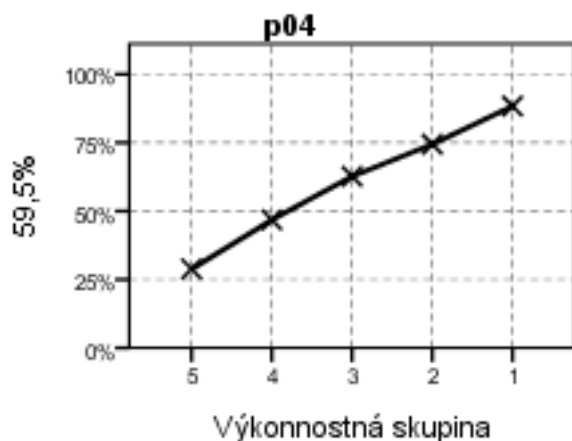
04. V ktorej časti ukážky 1 je vyjadrená pravdepodobnosť aj istota?

- (A) *Ozrutnú postavu, úžasnú silu a obratnosť, neskrotnú divosť a napodobňovacie schopnosti tohto cicavca každý dobre pozná. V tej chvíli som pochopil všetku hrôzu vraždy.*
- (B) *Opis prstov sa presne zhoduje s vaším náčrtkom. Aj chumáč žltohnedej srsti zodpovedá zvieraťu, o ktorom píše Cuvier.*
- (C) *Lenže jednotlivosti tejto hrôzyplnej záhady ešte vždy neviem pochopiť. Okrem toho občania počuli dva hlasy a jeden z nich patril nepochybne Francúzovi.*
- (D) *Orangutan mu asi ušiel; vystopoval ho až do izby, je však vylúčené, aby sa mu ho podarilo dolapiť v rozruchu, ktorý nastal.*

Tab. 6 Analýza distraktorov položky 04 – s výberom odpovede

		A04	B04	C04	D04	X04	Y04
1	P. Bis.	-,21	-,23	-,14	,40	-,03	-,01
2	p	,08	,20	,12	,60	,00	,00
3	N	1135	2952	1691	8803	33	5

Správnu odpoveď D si volilo najviac žiakov. Z tabuľky vyplýva, že z distraktorov bol pre žiakov najmenej atraktívny distraktor A, ktorý si volilo 8 % žiakov. Hodnota medzipoložkovej korelácie P. Bis. pri nesprávnych odpovediach je záporná, čo znamená, že si tieto možnosti vyberali žiaci celkovo v teste menej úspešní; pri správnej odpovedi D je kladná a vysoká (nad 0,3), čo znamená, že správne úlohu vyriešili práve žiaci celkovo v teste úspešní – položka teda vyhovujúco korelovala so zvyškom testu.

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyplýva, že položka rozlíšila všetky výkonnostné skupiny – s rastúcim výkonom stúpa aj krivka citlivosti a rozdiel medzi prvou a piatou výkonnostnou skupinou predstavuje 59,5 %. Položka bola pre žiakov gymnázií ľahká, pre maturantov zo SOŠ bola stredne ťažká.

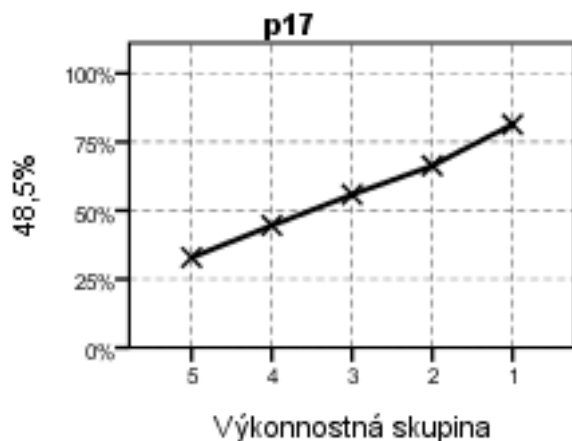
17. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 3?

- (A) Uvarené zemiaky je potrebné spracovať na cesto.
- (B) Kvalitnú bryndzu možno posúdiť podľa jej farby.
- (C) Na prípravu halušiek je potrebná preosiata ražná múka.
- (D) Na prípravu bryndzových halušiek jestvuje viac receptov.

Tab. 7 Analýza distraktorov položky 17 – s výberom odpovede

		A17	B17	C17	D17	X17	Y17
1	P. Bis.	-,24	-,10	-,05	,31	-,04	-,03
2	p	,23	,19	,02	,56	,00	,00
3	N	3387	2740	228	8214	47	3

Správnu odpoveď D si volil najvyšší počet žiakov. Distraktor C bol pre žiakov málo atraktívny. Hodnota P. Bis. pri správnej odpovedi je nad 0,3 – položka dostatočne korelovala so zvyškom testu. Podľa záporných hodnôt P. Bis. všetkých distraktorov vidíme, že si ich volili žiaci celkovo v teste menej úspešní.

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha č. 17 patrila k stredne obťažným položkám, čo naznačuje aj umiestnenie krivky citlivosti približne v strede grafu. Žiaci prvej výkonnostnej skupiny riešili položku s priemernou úspešnosťou pohybujúcou sa okolo 80,0 % a žiaci poslednej výkonnostnej skupiny ju riešili s priemernou úspešnosťou pohybujúcou sa okolo 30,0 %. Položka teda vyhovujúco rozlíšila žiakov. Pre gymnazistov bola položka ľahká, pre žiakov SOŠ bola stredne obťažná.

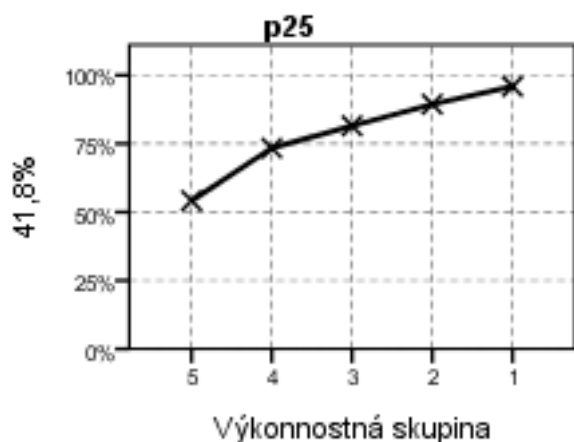
25. Z ukážky 4 vyplýva, že *True Štúr* je

- (A) dokumentárny seriál zachytávajúci dobové vyšetrowanie nešťastnej udalosti.
- (B) hraný film o živote a smrti Ľudovíta Štúra v hlavnej úlohe s Róbertom Rothom.
- (C) televízny dokument spracovaný atraktívnou formou detektívneho príbehu.
- (D) historický film venovaný záhadným okolnostiam smrti Ľudovíta Štúra.

Tab. 8 Analýza distraktorov položky 25 – s výberom odpovede

		A25	B25	C25	D25	X25	Y25
1	P. Bis.	-,20	-,20	,33	-,13	-,04	-,02
2	p	,11	,05	,79	,06	,00	,00
3	N	1539	693	11530	814	37	6

78,9 % žiakov si volilo správnu odpoveď C. Distraktory B a D boli volené veľmi malými počtami celkovo v teste menej úspešných žiakov. Vidíme, že hodnota P. Bis. pri správnej odpovedi je vyhovujúca, položka teda dobre korelovala so zvyškom testu, pretože ju správne vyriešili celkovo v teste úspešnejší žiaci. V úlohe išlo o porozumenie a žiaci museli využiť konceptuálne poznatky, čo veľkej väčšine nerobilo ťažkosti.

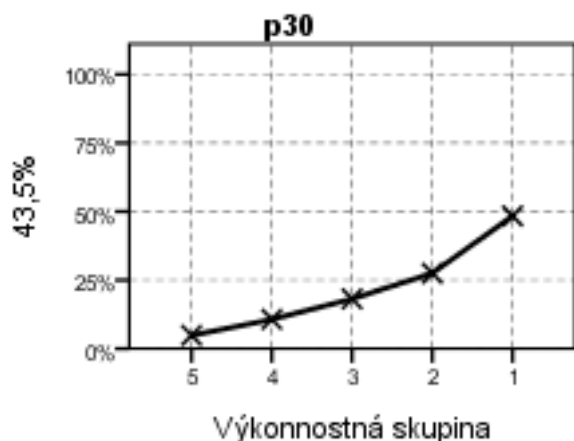

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf ukazuje, že položka vyhovujúco rozlíšila žiakov. Aj celkovo v teste najmenej úspešní žiaci poslednej výkonnostnej skupiny ju riešili s relatívne vysokou priemernou úspešnosťou nad 50 %. Krivka citlivosti sa nachádza v hornej polovici grafu, čo naznačuje, že úloha bola pre žiakov ľahká. Položka sa ukázala ako veľmi ľahká pre žiakov gymnázií a ľahká pre žiakov SOŠ.

30. Vypíšte z podčiarknutej časti v ukážke 4 to slovo, ktoré zdôrazňuje po ňom nasledujúcu informáciu.

Správna odpoveď: *dokonca*

Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Obťažná položka vyhovujúco rozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín, pričom výraznejšie odlíšila žiakov prvej výkonnostnej skupiny, ktorí ju však riešili s relatívne nízkou priemernou úspešnosťou tesne pod 50 %. Pri centrálnom hodnotení neboli žiakom uznávané odpovede typu „do konca“ vzhľadom na požiadavku pravopisnej správnosti, keďže išlo o vypisovanie/odpisovanie slova z textu ukážky. Relatívne častou nesprávnou odpoveďou v PET bolo slovo „superstar“, ktoré bolo aj v ukážke uvedené v úvodzovkách, čo mohlo žiakov viesť k jeho výberu a neprečítaniu zvyšku podčiarknutého textu. Položka bola pre žiakov GYM obťažná, pre ostatných stredoškolákov bola veľmi obťažná.

3.2.2 Jazyková zložka

Priemerná úspešnosť **55,5 %**.

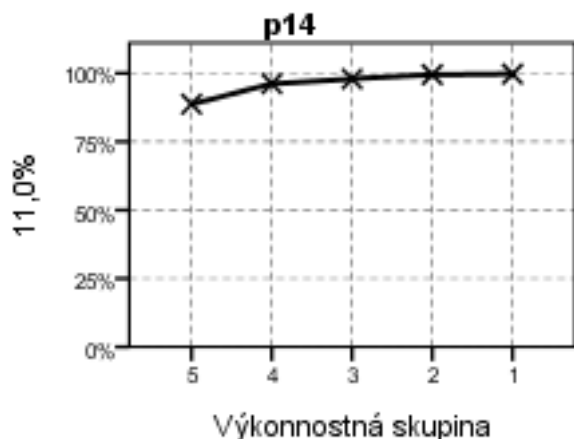
(GYM 66,8 %, SOŠ 48,5 %, konzervatóriá 55,4 %, SŠŠ 51,4 %, ŠUP 53,0 %, SPŠ 52,9 %)

V oblasti **vývin jazyka** sa položka č. 26 prelínala aj s čítaním s porozumením a spoločne s položkou č. 28 skončili v pásme stredne obťažných položiek. Položka č. 28 testujúca vedomosti o štúrovskej slovenčine nedostatočne rozlíšila žiakov, čo naznačuje, že nedostatočné vedomosti o tejto téme majú žiaci všetkých výkonnostných skupín. Priemerná úspešnosť v tejto oblasti bola **46,6 %**.

V **lexikológii** bolo špecifickým cieľom všetkých deviatich položiek aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkové operácie od porozumenia po analýzu. Položky č. 12, 19, 30 a 34 boli prepojené s čítaním s porozumením, položka č. 62 s pravopisom. Tri položky sa zaradili medzi veľmi ľahké, štyri položky sa zaradili medzi ľahké, jedna bola stredne obťažná a jedna obťažná. Okrem položiek č. 12 a 14, ktoré patrili k najľahším v teste, mali vyhovujúcu citlivosť.

14. V poradí v ktorej strofe (1. až 5.) v ukážke 2 sa vyskytujú zdrobneniny?.

Správna odpoveď: V tretej (strofe)./tretia/3./3/III/III.

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu vyplýva, že položka nerozlíšila žiakov, pretože bola pre všetky výkonnostné skupiny veľmi až extrémne ľahká. Podľa IRT mala teda táto položka najvyšší informačný prínos práve v skupine žiakov s nízkou úrovňou schopností. Pri centrálnom hodnotení, ako aj v PET sa žiakom uznávali rozličným spôsobom napísané vecne správne odpovede.

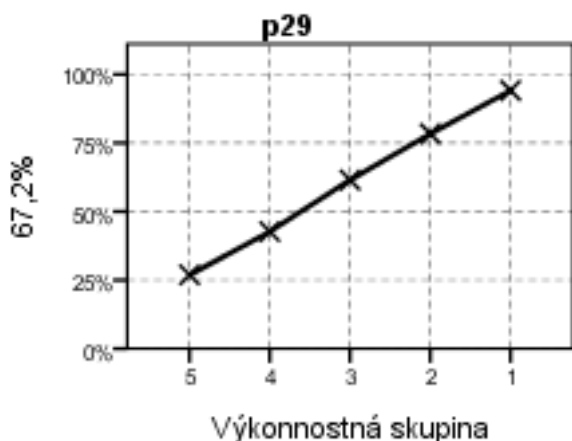
29. V ktorej možnosti je združené pomenovanie?

- (A) slovenské divadlo
- (B) terminológia súčasníkov
- (C) jedálny lístok
- (D) životný osud

Tab. 9 Analýza distraktorov položky 29 – s výberom odpovede

		A29	B29	C29	D29	X29	Y29
1	P. Bis.	-,24	-,25	,46	-,17	-,05	-,01
2	p	,13	,17	,61	,08	,00	,00
3	N	1971	2513	8876	1199	59	1

60,7 % žiakov si volilo správnu odpoveď C, ktorá predstavuje typický príklad na združené pomenovanie objavujúci sa už v učebniciach pre základné školy. Napriek tomu vidíme, že jednotlivé distraktory prilákali relatívne rovnomerné počty žiakov celkovo v teste menej úspešných. Podľa metodológie IRT mala položka vysoký informačný prínos práve u žiakov s priemernou úrovňou schopností. Podľa hodnoty P. Bis. vidíme, že položka výborne korelovala so zvyškom testu.

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

V grafe vidíme stúpajúcu krivku citlivosti svedčiacu o veľmi dobrom rozlíšení žiakov všetkých výkonnostných skupín. Úlohy zamerané na združené pomenovania sú typickými a veľmi frekventovanými testovými úlohami, táto však predstavovala stredne vecne významný rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM a SOŠ – pre žiakov GYM bola na hranici ľahkej a veľmi ľahkej položky, pre žiakov SOŠ bola stredne obťažná.

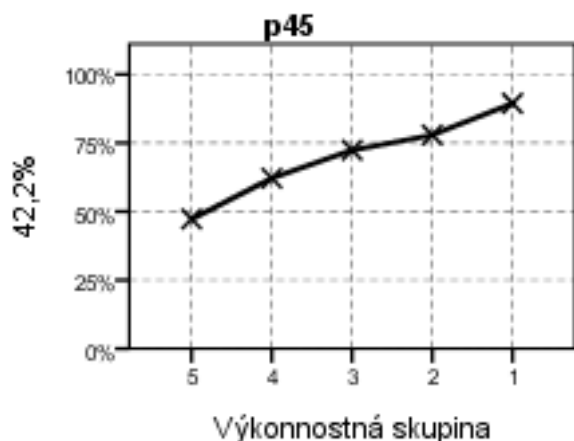
45. Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo *vodopád*?

- (A) Iba odvodzovaním.
- (B) Iba skladaním.
- (C) Kombináciou skladania a skracovania.
- (D) Kombináciou odvodzovania a spájania.

Tab. 10 Analýza distraktorov položky 29 – s výberom odpovede

		A45	B45	C45	D45	X45	Y45
1	P. Bis.	-,10	,28	-,15	-,18	-,06	-,02
2	p	,02	,70	,14	,14	,00	,00
3	N	279	10206	1988	2084	59	3

V tabuľke je hodnota P. Bis. pri správnej odpovedi B vyznačená červenou, čo znamená jej nedostatočnú hodnotu. Túto položku teda správne vyriešili aj niektorí celkovo v teste menej úspešní žiaci, čo sa prejavilo na nižšej korelácii položky so zvyškom testu. Je zrejmé, že distraktor A nebol pre žiakov dostatočne atraktívny.

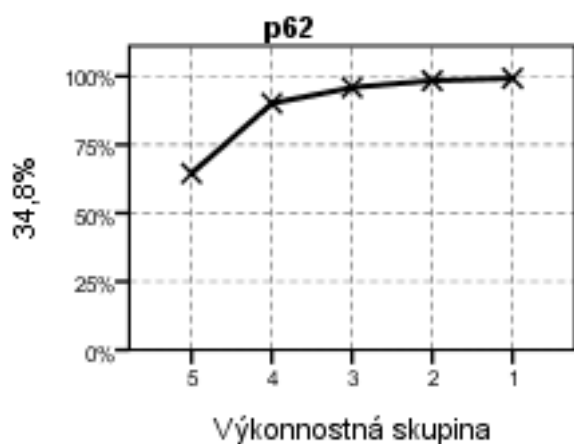
Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

V grafe vidíme vyhovujúcu krivku citlivosti v jeho hornej polovici, čo naznačuje relatívne nízku obťažnosť tejto zatvorenej úlohy zameranej na slovotvorbu. Pre gymnazistov i žiakov SOŠ bola položka ľahká.

62. Napíšte pravopisne a gramaticky správne antonymum zvýrazneného slova v nasledujúcej vete.

*No **lepšie** by sme urobili, keby sme šli spať.*

Správna odpoveď: horšie

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

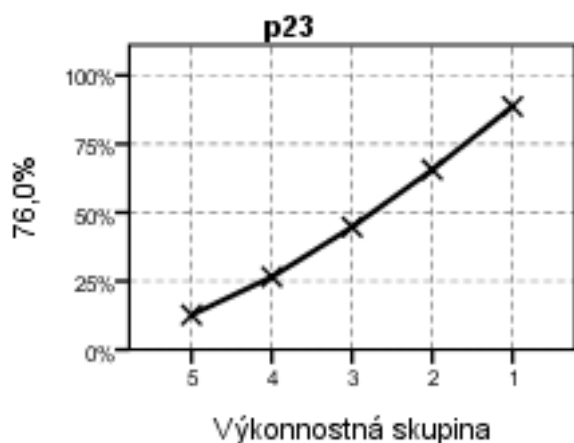
V hornej polovici grafu umiestnená krivka citlivosti ukazuje, že najvýraznejšie boli odlíšení žiaci poslednej výkonnostnej skupiny, ktorí túto veľmi ľahkú položku riešili s priemernou úspešnosťou okolo 60 %. Aj podľa IRT mala položka najvyšší informačný prínos práve u žiakov s nízkou úrovňou schopností. Vidíme, že ostatné štyri výkonnostné skupiny riešili úlohu bez problémov. Pre gymnazistov bola extrémne ľahká, pre ostatných maturantov bola veľmi ľahká.

Priemerná úspešnosť v lexikológii je **67,8 %** (GYM 77,4 %, SOŠ 61,5 %, konzervatóriá 68,1 %, SŠŠ 63,6 %, ŠUP 67,5 %, SPŠ 67,3 %).

V **morfológii** bola podľa výsledkov štatistických analýz jedna úloha veľmi ľahká, jedna bola v pásme ľahkých položiek, tri úlohy skončili v pásme stredne obťažných položiek a k obťažným položkám sa zaradila jedna úloha. Úlohy mali špecifický cieľ v uplatnení vedomostí z tvaroslovia; položka č. 61 súvisela so zvukovou rovinou jazyka. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikáciu na úrovni konceptuálnych až procedurálnych poznatkov. Všetky položky dobre rozlíšili žiakov v teste celkovo úspešnejších od žiakov celkovo v teste menej úspešných.

23. Vypíšte z úvodnej časti ukážky 3 nesklonné prídavné meno.

Správna odpoveď: *top*

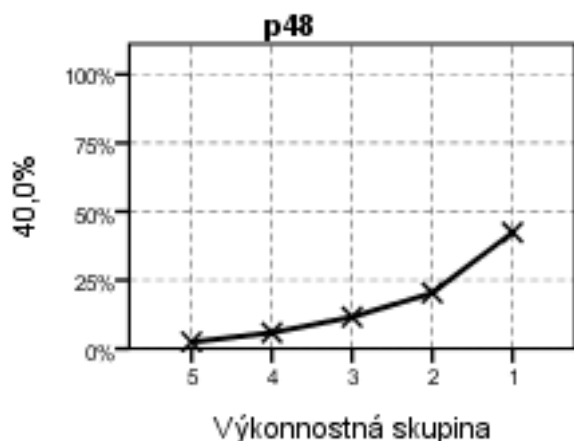

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf dokumentuje, že ideálna stredne obťažná položka s obťažnosťou 47,6 % vynikajúco rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín – ide o položku s najvyššou citlivosťou/rozlišovacou silou v teste, pričom podľa IRT prináša najviac informácií práve o žiakoch s priemernou úrovňou schopností. Pre žiakov gymnázií bola úloha ľahká, pre maturantov zo SOŠ bola obťažná – tento rozdiel v úspešnosti žiakov je stredne vecne významný.

48. Vypíšte z citovaného textu v ukážke 6 príslovku, ktorá je v prvom stupni stupňovania.

Správna odpoveď: *často*

Obr. 18 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Krivka citlivosti sa nachádza v dolnej časti grafu; aj výraznejšie odlišení žiaci prvej výkonnostnej skupiny riešili túto položku s relatívne nízkou priemernou úspešnosťou okolo 40,0 %. Položka bola najťažšou úlohou v teste, jej obťažnosť bola 16,5 % a neriešilo ju 11,6 % žiakov napriek tomu, že citovaný text, v ktorom bolo treba príslovku nájsť, mal dokopy rozsah päť riadkov. Neznalosť slovných druhov, resp. vypisovanie vystupňovaných prísloviek, prípadne nepoužitie diakritiky mohli spôsobiť nízku žiacku úspešnosť. Všetky parametre testovanej položky sú však vyhovujúce, aj takáto položka patrí do NR-testu. Pre žiakov GYM bola obťažná, pre žiakov SOŠ bola veľmi obťažná.

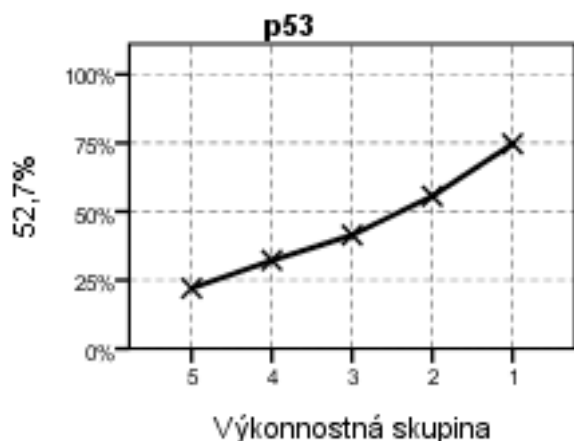
53. Slovné spojenie *bola by šla* predstavuje

- (A) zložený určitý slovesný tvar.
- (B) jednoduchý určitý slovesný tvar.
- (C) zložený neurčitý slovesný tvar.
- (D) jednoduchý neurčitý slovesný tvar.

Tab. 11 Analýza distraktorov položky 53 – s výberom odpovede

		A53	B53	C53	D53	X53	Y53
1	P. Bis.	,33	-,17	-,09	-,21	-,07	-,01
2	p	,45	,13	,31	,10	,01	,00
3	N	6605	1908	4569	1404	132	1

V tabuľke vidíme ideálne hodnoty stredne obťažnej položky so zatvorenou odpoveďou. Správnu odpoveď A si zvolilo najviac žiakov. Hodnota P. Bis. pri nej je nad 0,3 – správne na položku teda odpovedali najmä žiaci celkovo v teste úspešní, čo je zrejmé aj zo záporných hodnôt P. Bis. pri distraktoroch, hoci distraktor C prilákal relatívne veľký počet žiakov, ktorí však nerozlišujú určité a neurčité tvary sloviess, resp. možno predpokladať, že niektorí celkovo v teste menej úspešní žiaci túto odpoveď iba tipovali.

Obr. 19 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Položka veľmi dobre rozlíšila žiakov; pre gymnazistov bola stredne obťažná, pre žiakov SOŠ obťažná.

Priemerná úspešnosť v morfológii je **49,5 %** (GYM 64,7 %, SOŠ 40,0 %, konzervatóriá 48,2 %, SŠŠ 44,1 %, ŠUP 47,0 %, SPŠ 46,7 %).

Z oblasti **štylistiky** boli v teste štyri úlohy. Bolo pri nich potrebné zapojenie myšlienkovvej operácie aplikácia na úrovni konceptuálnych poznatkov. Na základe štatistík vyšla jedna položka ako veľmi ľahká, dve sa ukázali ako stredne obťažné a jedna ako obťažná. Obťažná položka č. 43 nedostatočne rozlíšila žiakov.

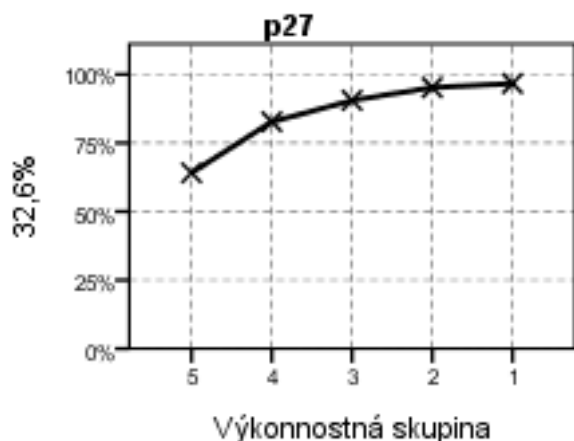
27. V ktorej možnosti sú správne uvedené znaky jazykového štýlu, do ktorého patrí ukážka 4?

- (A) dialogickosť, súkromný styk, prevažne písomná forma
- (B) monologickosť, súkromný styk, prevažne ústna forma
- (C) monologickosť, verejný styk, prevažne písomná forma
- (D) dialogickosť, verejný styk, písomná i ústna forma

Tab. 12 Analýza distraktorov položky 27 – s výberom odpovede

		A27	B27	C27	D27	X27	Y27
1	P. Bis.	-,12	-,15	,31	-,22	-,06	,00
2	p	,01	,03	,86	,09	,00	,00
3	N	214	458	12550	1348	45	4

Správnu odpoveď C si zvolilo 85,8 % žiakov. Distraktory drvivú väčšinu žiakov nezmiatli. Napriek tomu, že položka je veľmi ľahká, vyhovujúco koreluje so zvyškom testu.

Obr. 20 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Veľmi ľahká položka vyhovujúco rozlíšila žiakov, hoci prvé dve výkonnostné skupiny ju riešili takmer s rovnakou priemernou úspešnosťou. Výraznejšie boli odlíšení žiaci poslednej výkonnostnej skupiny, avšak aj títo boli pri riešení položky úspešní.

43. Z hľadiska žánru je ukážka 6

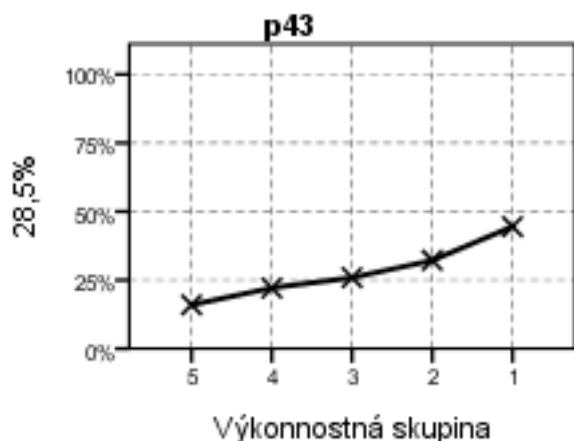
- (A) komentár.
- (B) správa.
- (C) reportáž.
- (D) oznam.

Tab. 13 Analýza distraktorov položky 43 – s výberom odpovede

		A43	B43	C43	D43	X43	Y43
1	P. Bis.	-,04	,17	,10	-,27	-,04	-,01
2	p	,01	,28	,39	,32	,00	,00
3	N	103	4113	5728	4633	39	3

Správnu odpoveď B uviedlo 28,1 % žiakov. Distraktor C si však zvolilo najviac žiakov a hodnota P. Bis. je pri ňom kladná, čo znamená, že si túto nesprávnu odpoveď volili aj žiaci celkovo v teste úspešní, ktorí v ukážke neidentifikovali rozdiely medzi rozšírenou správou a reportážou. Položka preto nedostatočne koreluje so zvyškom testu. Vyšší počet žiakov než pri správnej odpovedi vidíme aj pri distraktore D, avšak podľa jeho zápornej hodnoty P. Bis. možno konštatovať, že si ho volili žiaci celkovo v teste menej úspešní.

S ukážkou 6, ku ktorej sa viaže táto položka, mali viacerí celkovo v teste úspešní žiaci zrejmé problém, ako to vyplýva z analýzy distraktorov ďalších k nej prislúchajúcich zatvorených položiek.

Obr. 21 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Položka nedostatočne rozlíšila žiakov, hoci vidíme stúpajúcu tendenciu krivky citlivosti a mierne výraznejšie odlíšenie žiakov prvej výkonnostnej skupiny. Aj z umiestnenia krivky v spodnej polovici grafu je jasné, že úloha bola pre žiakov z GYM aj SOŠ obťažná.

Priemerná úspešnosť v štylistike je **56,1 %** (GYM 66,3 %, SOŠ 49,8 %, konzervatóriá 58,2 %, SŠŠ 52,5 %, ŠUP 52,9 %, SPŠ 53,3 %).

Oblasť **syntaxe** bola v tohtoročnom teste zastúpená piatimi úlohami, ktorých špecifickým cieľom bolo aplikovať konceptuálne poznatky zo skladobnej roviny jazyka. Zo štatistických výsledkov vyplýva, že tri položky boli stredne obťažné a dve obťažné. Okrem kritickej položky č. 20 vyhovujúco rozlíšili žiakov.

05. Akýsi Francúz vie o vražde.

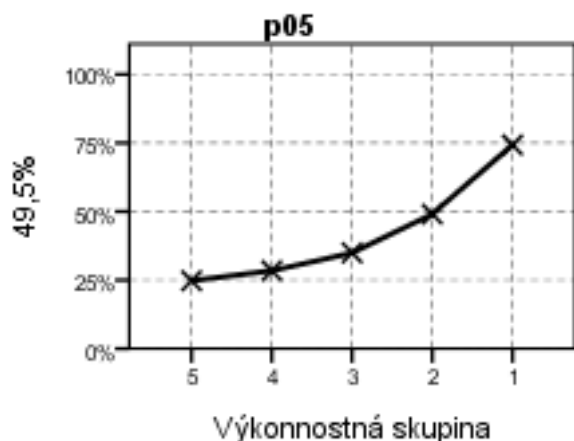
Uvedená veta obsahuje

- (A) dva priraďovacie sklady.
- (B) dva určovacie sklady.
- (C) jeden priraďovací sklad.
- (D) jeden určovací sklad.

Tab. 14 Analýza distraktorov položky 05 – s výberom odpovede

		A05	B05	C05	D05	X05	Y05
1	P. Bis.	-,09	,30	-,16	-,13	-,03	,00
2	p	,15	,42	,24	,18	,00	,00
3	N	2251	6181	3544	2584	57	2

Správnu odpoveď B uviedlo 42,3 % žiakov. Distraktory boli žiakmi volené rovnomerne, čo svedčí o ich vhodnosti a atraktivite. Položka vyhovujúco koreluje so zvyškom testu.

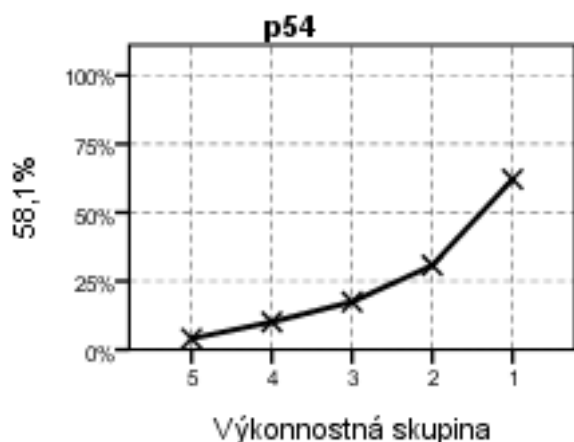
Obr. 22 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Položka dobre rozlíšila žiakov, výrazne najmä žiakov prvej výkonnostnej skupiny, pričom žiaci posledných troch výkonnostných skupín riešili úlohu s približne rovnakou priemernou úspešnosťou. Pre žiakov GYM bola položka stredne obťažná, pre žiakov SOŠ bola obťažná.

54. Určte typ vedľajšej vety v nasledujúcom súvetí.

Myslel som si, že som naozaj príjemným človekom.

Správna odpoveď: predmetová (vedľajšia veta)

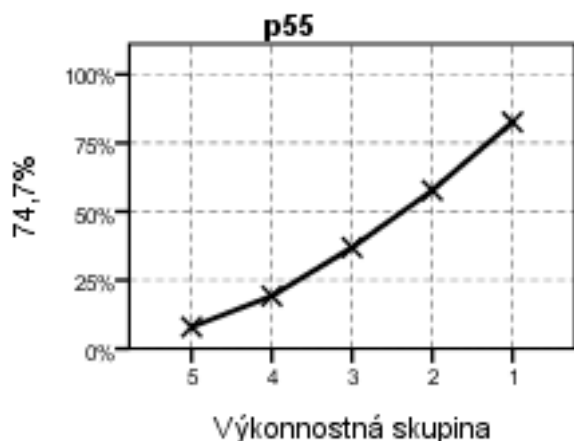
Obr. 23 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Rozlišovacia sila tejto položky bola z hľadiska CTT vyhovujúca, z hľadiska IRT jej informačný prínos bol najvyšší práve pri žiakoch s vysokou úrovňou schopností. Korelácia položky so zvyškom testu bola tiež vysoká. Pre gymnazistov bola úloha stredne obťažná, pre žiakov SOŠ bola veľmi obťažná.

55. Vypíšte z nasledujúcej vety podmet.

Muselo jej to radosť pôsobiť.

Správna odpoveď: to

Obr. 24 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Podobne ako pri predošlej položke konštatujeme dobré parametre podľa oboch štatistických metodológií, pričom podľa IRT išlo o položku s vysokým informačným prínosom práve v skupine žiakov s priemernou úrovňou schopnosti. Hodnota medzipoložkovej korelácie je veľmi vysoká. Pri tejto položke sme zaznamenali najväčší rozdiel medzi úspešnosťou žiakov GYM a žiakov SOŠ – predstavuje 37,1 %, stále však ide o stredne vecne významný rozdiel. Pre gymnazistov bola teda úloha ľahká, pre žiakov SOŠ bola až obťažná.

Priemerná úspešnosť v syntaxi je **40,6 %** (GYM 54,4 %, SOŠ 32,6 %, konzervatóriá 39,4 %, SŠŠ 35,2 %, ŠUP 36,9 %, SPŠ 35,4 %).

Zvuková stránka jazyka bola v teste zastúpená dvoma úlohami, ktorých špecifickým cieľom bolo aplikovať konceptuálne poznatky z fonetiky. Podľa štatistických ukazovateľov zatvorená položka bola veľmi ľahká a otvorená stredne obťažná, pričom obe vyhovujúco rozlíšili žiakov.

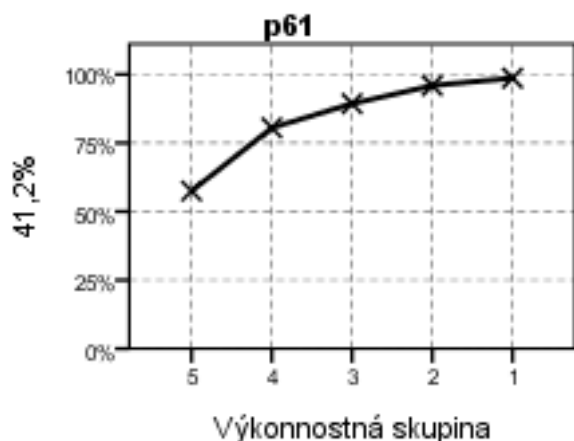
61. V ktorej možnosti sa nachádza vokalizovaná predložka?

- (A) o čom
- (B) na jazyk
- (C) zo spánku
- (D) do obliekarne

Tab. 15 Analýza distraktorov položky 61 – s výberom odpovede

		A61	B61	C61	D61	X61	Y61
1	P. Bis.	-,26	-,19	,38	-,15	-,08	.
2	p	,07	,03	,84	,05	,01	,00
3	N	1049	456	12336	703	75	0

Správnu odpoveď C uviedlo 84,4 % žiakov. Napriek tomu sú všetky parametre tejto veľmi ľahkej položky vyhovujúce. IRT konštatuje vysoký informačný prínos u žiakov s nízkou úrovňou schopností.

Obr. 25 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Krivka citlivosti sa nachádza v hornej časti grafu a aj žiaci poslednej výkonnostnej skupiny mali priemernú úspešnosť v tejto položke okolo 60 %. Položka bola prepojená aj s morfológiou, vokalizácia však nerobila žiakom problém. Pre maturantov z GYM bola veľmi ľahká, pre ostatných stredoškolákov bola ľahká.

Priemerná úspešnosť vo zvukovej rovine je **65,9 %** (GYM 80,0 %, SOŠ 56,9 %, konzervatóriá 64,3 %, SŠŠ 62,2 %, ŠUP 65,1 %, SPŠ 62,9 %).

Na **pravopis** boli zamerané tri položky, pričom vyššie rozoberaná položka č. 62 súvisela aj s lexikológiou. Špecifickým cieľom bolo zapamätať si faktické, resp. aplikovať konceptuálne a procedurálne poznatky z ortografie. Podľa štatistických ukazovateľov boli dve položky veľmi ľahké a jedna položka bola stredne obťažná. Dve položky nedostatočne rozlíšili žiakov.

44. V ktorej možnosti sú všetky slovné spojenia z ukážky 6 napísané pravopisne správne?

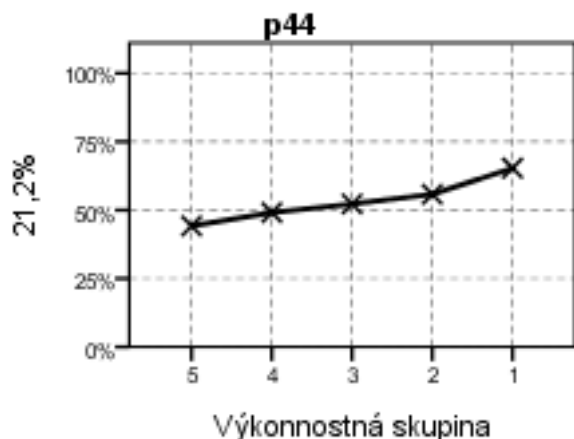
- (A) Správa Národného parku Slovenský Raj, Biely Potok, Tomášovský Výhľad
- (B) Správa Národného Parku Slovenský Raj, Biely Potok, Prielom Hornádu
- (C) Správa Národného parku Slovenský raj, Biely potok, Tomášovský výhľad
- (D) Správa národného parku Slovenský raj, Biely potok, prielom Hornádu

Tab. 16 Analýza distraktorov položky 44 – s výberom odpovede

		A44	B44	C44	D44	X44	Y44
1	P. Bis.	-,05	-,17	,10	,07	-,04	-,02
2	p	,20	,12	,53	,14	,00	,00
3	N	2864	1819	7796	2075	60	5

Správnu odpoveď C uviedlo 53,3 % žiakov. Avšak aj distraktor D má kladnú hodnotu P. Bis., čo znamená, že v 14 % žiakov, ktorí túto možnosť považovali za správnu odpoveď, boli aj žiaci celkovo v teste úspešní. Možnosť D však ako jediná obsahovala malé *n* práve v názve

národného parku, preto by ju mal maturant spoľahlivo vylúčiť. Písanie veľkých písmen však očividne spôsobuje problémy všetkým žiakom naprieč celým spektrom výkonnostných skupín.

Obr. 26 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Podľa oboch metodológií položka nedostatočne rozlišuje žiakov. Krivka citlivosti stúpa len veľmi mierne. Nachádza sa v strednej časti grafu, čo potvrdzuje, že úloha bola stredne ťažná.

Priemerná úspešnosť v pravopise je **75,4 %** (GYM 79,6 %, SOŠ 73,1 %, konzervatóriá 77,0 %, SŠŠ 77,0 %, ŠUP 71,6 %, SPŠ 73,1 %).

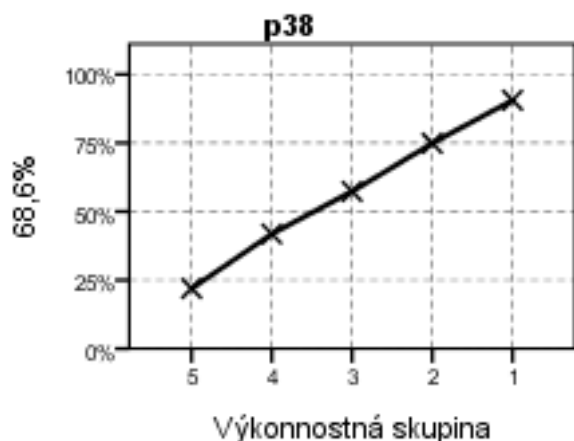
3.2.3 Literárna zložka

Priemerná úspešnosť **66,2 %** (GYM 78,9 %, SOŠ 58,3 %, konzervatóriá 67,3 %, SŠŠ 62,3 %, ŠUP 63,5 %, SPŠ 63,0).

Oblasť **literárnej histórie** bola v teste zastúpená ôsmimi úlohami. Položka č. 38 bola prepojená aj s teóriou literatúry. Špecifickým cieľom úloh bolo využitie vedomostí o známom diele, resp. o autoroch a uplatnenie vedomostí z dejín literatúry. Položky boli zamerané na faktické a konceptuálne poznatky a pri ich riešení žiaci využívali myšlienkové operácie zapamätanie a porozumenie. Na základe štatistických údajov je jedna úloha v pásme veľmi ľahkých, štyri úlohy sú v pásme ľahkých a tri úlohy v pásme stredne ťažných položiek. Všetky položky okrem č. 13 zaznamenali vyhovujúcu citlivosť.

38. Pomenujte literárny žáner diela *Antigona*.

Správna odpoveď: (antická/klasická/grécka/starogrécka) tragédia/smutnohra/trúchlohra

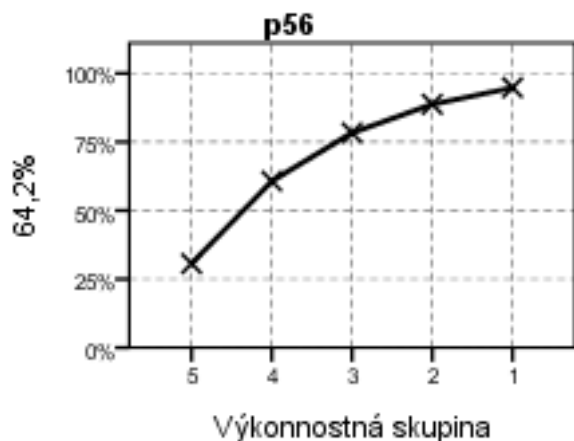
Obr. 27 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na základe grafu možno súdiť, že položka súvisiaca aj s teóriou literatúry mala výbornú rozlišovaciu silu, krivka citlivosti rovnomerne a prudko stúpa. Parametre položky boli dobré aj podľa IRT. Žiaci majú pri otvorených úlohách bez možností odpovede problém pochopiť samotný pojem žáner, namiesto ktorého uvádzajú literárny druh a pod. Pre gymnazistov bola táto úloha ľahká a pre maturantov zo SOŠ bola stredne ťažná.

56. Doplňte do nasledujúcej vety chýbajúcu časť názvu literárneho obdobia/smeru.

Básnici Janko Jesenský a Ivan Krasko patrili k významným predstaviteľom slovenskej literárnej _____.

Správna odpoveď: moderny/moderna

Obr. 28 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

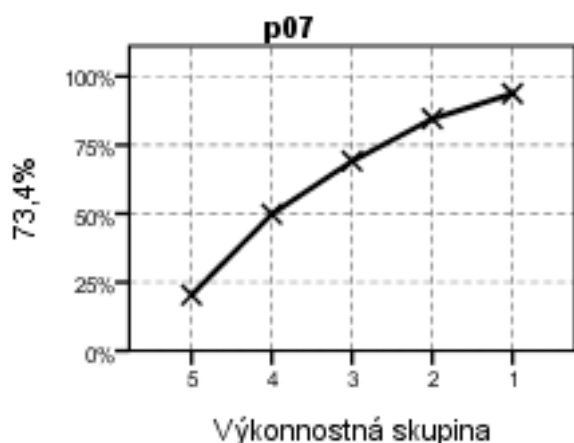
Podľa prudko stúpajúcej a prevažne v hornej časti grafu umiestnenej krivky citlivosti možno súdiť, že táto ľahká položka vyhovujúco rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín, pričom najvýraznejšie odlíšila žiakov poslednej výkonnostnej skupiny. Aj podľa IRT prináša položka najviac informácií o žiakoch s nízkou úrovňou schopností. Jej parametre sú teda vyhovujúce podľa oboch metodológií. Pre žiakov GYM bola úloha veľmi ľahká a pre žiakov SOŠ stredne ťažná.

Priemerná úspešnosť v literárnej histórii je **65,3 %** (GYM 79,7 %, SOŠ 56,9 %, konzervatóriá 69,3 %, SŠŠ 60,2 %, ŠUP 61,2 %, SPŠ 59,2 %).

Literárnu teóriu zastupovalo trinásť položiek, z ktorých sa položka č. 10 prelínala aj s čítaním s porozumením a vyššie analyzovaná položka č. 38 s literárnou históriou. Špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Úlohy testovali myšlienkové operácie od porozumenia po analýzu na úrovni konceptuálnych až procedurálnych poznatkov. Dve úlohy boli veľmi ľahké, osem položiek bolo ľahkých, dve boli stredne ťažné a jedna položka bola v pásme ťažných položiek. Položka č. 59 nevyhovujúco rozlíšila žiakov, ostatné položky mali vyhovujúcu citlivosť.

07. Pomenujte umelecký prostriedok, ktorý sa nachádza v podčiarknutej časti v ukážke 1.

Správna odpoveď: metonymia

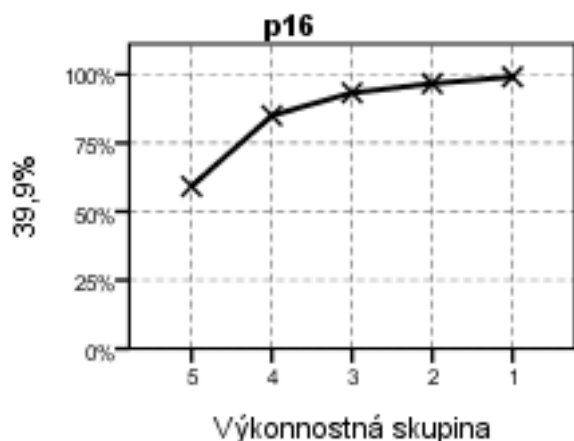
Obr. 29 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vidno, že úloha v teste vynikajúco rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín, pričom podľa IRT najvyšší informačný prínos mala u žiakov s priemernou úrovňou schopností. Priemerná úspešnosť žiakov v tejto položke je 63,5 % a medzipoložková korelácia je najvyššia v celom teste – hodnota P. Bis. predstavuje 0,515. Žiakom sa uznávala aj odpoveď synekdocha. Položka bola pre gymnazistov veľmi ľahká, pre žiakov SOŠ bola až stredne ťažná, rozdiel je stredne vecne významný.

16. Doplňte do nasledujúcej vety chýbajúcu časť literárnovedného termínu.

V ukážke 2 autor využil _____ rým.

Správna odpoveď: združený (rým)

Obr. 30 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Podľa krivky citlivosti umiestnenej v hornej časti grafu je zrejmé, že úloha sa zaradila k ľahkým položkám. Jej korelácia so zvyškom testu je vyhovujúca a položka tiež vyhovujúco rozlíšila žiakov najmä poslednej výkonnostnej skupiny, čo potvrdzuje aj metodológia IRT. Žiakom sa neuznávala napísaná schéma rýmu aabb – iba ak bol spolu s ňou uvedený aj jeho názov. Položka bola pre gymnazistov extrémne ľahká, pre žiakov SOŠ bola ľahká.

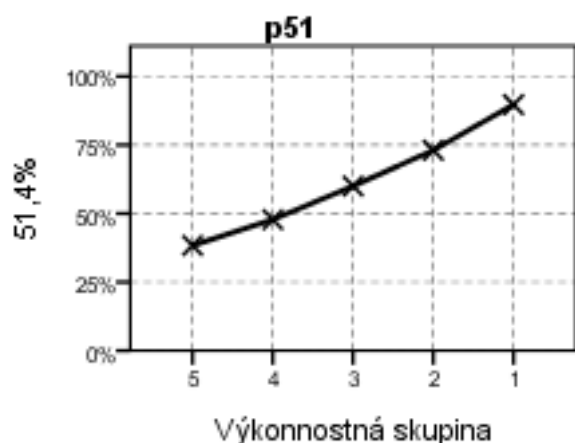
51. V poslednom prehovore hlavného hrdinu ukážky 7 sa nachádza

- (A) nonsens.
- (B) personifikácia.
- (C) gradácia.
- (D) prirovnanie.

Tab. 17 Analýza distraktorov položky 51 – s výberom odpovede

		A51	B51	C51	D51	X51	Y51
1	P. Bis.	-,13	-,23	-,13	,34	-,05	,00
2	p	,07	,14	,17	,62	,00	,00
3	N	1037	2022	2462	9032	61	5

Správnu odpoveď D si zvolil najväčší počet žiakov, všetky parametre tejto ľahkej položky sú v poriadku. V poslednom stĺpci tabuľky je podfarbená hodnota P. Bis., ktorá je kladná, čo naznačuje, že niektorý celkovo v teste úspešný žiak túto úlohu nevyriešil.

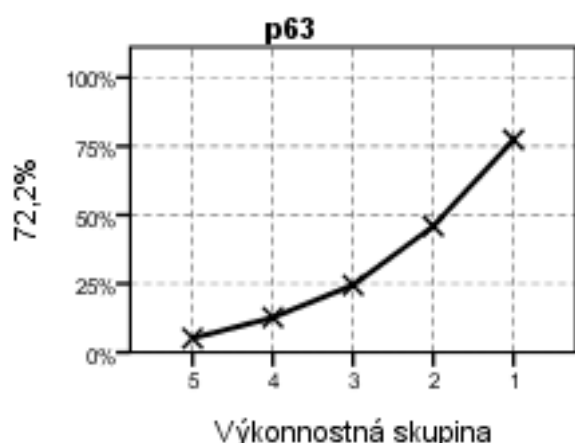

Obr. 31 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Vidíme, že položka veľmi dobre rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Položka bola pre gymnazistov ľahká, pre maturantov zo SOŠ bola stredne obťažná.

63. Vypíšte z ukážky 8 prvé slovo prvej uvádzacej vety.

Správna odpoveď: *zvolala*

Obr. 32 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf dokazuje vyhovujúcu rozlišovaciu silu položky podľa CTT, korelácia položky so zvyškom testu bola vysoká (0,506). Podľa IRT mala položka najvyšší informačný prínos práve u žiakov s vysokou úrovňou schopností. Približne tretina všetkých žiakov dokázala na položku správne odpovedať, pričom sa v rámci centrálného hodnotenia aj v PET uznávali iba pravopisne správne uvedené odpovede; žiaci však mohli uviesť aj celú uvádzaciu vetu, prípadne jej časť. Pre maturantov z GYM bola položka stredne obťažná, pre žiakov SOŠ bola až veľmi obťažná, rozdiel je stredne vecne významný.

Priemerná úspešnosť v teórii literatúry je **66,1 %** (GYM 78,3 %, SOŠ 58,3 %, konzervatóriá 65,8 %, SŠŠ 63,2 %, ŠUP 64,0 %, SPŠ 64,0 %).

Po vyhodnotení testu je možné skonštatovať, že úspešnosť žiakov v teste bola vyššia na gymnáziách, žiaci z ostatných stredných škôl dosiahli v každej oblasti nižšiu priemernú úspešnosť. Rozdiel medzi žiakmi GYM a žiakmi SOŠ bol **stredne** vecne významný **v čítaní s porozumením** a **silne** vecne významný **v jazykovej zložke aj v literárnej zložke**; pričom v rámci čiastkových oblastí sme zaznamenali stredne vecne významné rozdiely (iné porovnania vzhľadom na menšie počty žiakov z ostatných druhov SŠ neuskutočňujeme). Rozdiely medzi žiakmi GYM a SOŠ sme zaznamenali aj na úrovni kognitívnych procesov – silne vecne významné pri aplikácii a stredne vecne významné pri zapamätaní, porozumení a analýze. Podobne pri využívaní konceptuálnych poznatkov sme zaznamenali silne vecne významný rozdiel; na úrovni ostatných poznatkov sme zaznamenali stredne vecne významný rozdiel v prospech žiakov GYM oproti žiakom SOŠ. Avšak je nutné na tomto mieste pripomenúť, že celkový výsledok – národný priemer – je výsledkom mierne nad očakávanie.

Vo všetkých testových položkách boli teda úspešnejší gymnazisti než žiaci SOŠ. V 28 položkách sa priemerná úspešnosť žiakov SOŠ mierne vecne významne odlišovala od priemernej úspešnosti gymnazistov, v 9 položkách (č. 7, 23, 29, 35, 38, 47, 55, 63 a 64) bol rozdiel v úspešnosti žiakov GYM a SOŠ stredne vecne významný v prospech žiakov GYM. **Najmenšie rozdiely** v priemernej úspešnosti gymnazistov a žiakov SOŠ boli **pri veľmi ľahkej položke č. 21 a pri obťažnej položke č. 20**. Naopak, **najväčší rozdiel** (stredne vecne významný) medzi úspešnosťou žiakov GYM a SOŠ sme zaznamenali **pri položkách č. 55, 23, a 63**, ktoré sme všetky analyzovali vyššie.

Tab. 18 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu školy

SJL	Priemer v %						Spolu
	Druh školy						
	GYM	SOŠ	konzervatóriá	SŠŠ	ŠUP	SPŠ	
Čítanie s porozumením	74,9	58,5	65,7	60,8	64,6	65,0	65,1
Jazyková zložka	66,8	48,5	55,4	51,4	53,0	52,9	55,5
Zvuková stránka jazyka	80,0	56,9	64,3	62,2	65,1	62,9	65,9
Pravopis	79,6	73,1	77,0	77,0	71,6	73,1	75,4
Lexikológia	77,4	61,5	68,1	63,6	67,5	67,3	67,8
Morfológia	64,7	40,0	48,2	44,1	47,0	46,7	49,5
Syntax	54,4	32,6	39,4	35,2	36,9	35,4	40,6
Štylistika	66,3	49,8	58,2	52,5	52,9	53,3	56,1
Vývin jazyka	54,7	41,3	42,5	44,5	43,2	43,2	46,6
Literárna zložka	78,9	58,3	67,3	62,3	63,5	63,0	66,2
Literárna história	79,7	56,9	69,3	60,2	61,2	59,2	65,3
Literárna teória	78,3	58,3	65,8	63,2	64,0	64,0	66,1

3.3 Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) tvoria časť skupiny žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), ktorí môžu mať v súlade s platnými legislatívnymi predpismi upravené podmienky na vykonanie maturitnej skúšky. EČ a PFIČ MS zo SJL v marcovom riadnom termíne konalo 2 819 žiakov so ZZ z 526 škôl.

Tab. 19 Počet žiakov so ZZ podľa druhu ZZ v riadnom termíne EČ MS zo SJL 2026

druh zdravotného znevýhodnenia	počet žiakov
sluchové postihnutie	40
zrakové postihnutie	44
telesné postihnutie	39
chorí a zdravotne oslabení	153
vývinové poruchy učenia	2 195
poruchy aktivity a pozornosti	174
poruchy správania	10
narušená komunikačná schopnosť	46
autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy	118
Spolu	2 819

NIVaM vytvoril a zverejnil organizačné pokyny a dokumenty súvisiace s maturitnou skúškou, ktoré boli doplnené o prílohy s podrobnými informáciami pre žiakov so ZZ o ich prihlasovaní, úpravách podmienok na vykonanie EČ a PFIČ MS, administrácii EČ a PFIČ MS, úpravách hodnotenia testov EČ a prác PFIČ MS.

Úpravy testovacích nástrojov pre žiakov so ZZ sa robili v sídle NIVaM na základe požiadaviek zo škôl. Školy prihlasovali žiakov prostredníctvom elektronického formulára s konkrétnymi požiadavkami na úpravu podľa zdravotného znevýhodnenia žiakov na portáli maturita.svsbb.sk.

Pre žiakov so ZZ sa upravovali testy po formálnej a obsahovej stránke, overovali sa však rovnaké špecifické ciele a myšlienkové operácie ako u žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. V teste zo SJL boli nahradené úlohy, ktoré vyžadovali sluchovú skúsenosť (pre žiakov so SP), a úlohy, ktoré overovali pravopis (pre žiakov s VPU).

Administrácia EČ a PFIČ MS na školách, ktoré mali žiakov so ZZ, prebiehala podľa upraveného časového harmonogramu v súlade s platnou legislatívou a organizačnými pokynmi vypracovanými NIVaM. Pre žiakov, ktorí pracovali s pomocou asistenta, tlmočníka

posunkovej reči alebo písali na PC s hlasovým výstupom, alebo mali predĺžený časový limit, boli pripravené samostatné učebne.

Spracovanie odpovedových hárkov a odosielanie výsledkov EČ MS bolo rovnaké ako u žiakov bez ZZ, pričom samotné hodnotenie prebiehalo nasledovne:

- a) Žiaci so ZZ boli hodnotení rovnako ako žiaci bez ZZ, až na skupinu žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU) – dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Dyskalkúlia len v spojení s dyslexiou, dysgrafiou či dysortografiou.
- b) Úpravy hodnotenia sa týkali iba žiakov s VPU.
- c) Žiakom spomínaným v bodoch a) a b) sa upravilo hodnotenie:
 - EČ MS – pravopisné chyby boli prípustné, hodnotila sa len obsahová stránka odpovede,
 - PFIČ MS – zrušilo sa hodnotenie vonkajšej formy. V rámci vnútornej formy sa nehodnotil pravopis.

Test EČ MS zo SJL riešilo **2 819** žiakov so ZZ s priemernou úspešnosťou **51,4 %**.

Tab. 20 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a žiakov bez ZZ zo SJL

Žiaci		N	Priemer	SE
Úspešnosť	Žiaci bez ZZ	35 239	61,7	,1
	Žiaci so ZZ	2 844	51,4	,3
	Spolu	38 083	60,9	,1

Rozdiel vo výsledkoch žiakov bez ZZ a žiakov so ZZ v dosiahnutej úspešnosti nebol vecne významný.

Tab. 21 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ v EČ MS zo SJL podľa druhu ZZ

Druh ZZ	N	Priemer	SE
SP	40	61,2	2,6
ZP	44	58,0	2,5
TP	39	62,5	2,3
CH a ZO	153	61,3	1,1
VPU	2 195	49,7	,3
PA a P	174	49,1	1,0
PS	10	51,3	3,3
NKS	46	52,8	2,0
AUT	118	61,3	1,4
Spolu	2 819	51,3	,3

V teste EČ MS zo SJL hodnotu viac ako 33,0 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu, nedosiahlo 323 žiakov so ZZ, čo predstavuje 11,5 % zo žiakov so ZZ.

Podrobnejšia analýza výsledkov testu EČ MS zo SJL sa v nasledujúcej podkapitole vzhľadom na počet žiakov so ZZ dotýka iba žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU), ktorí absolvovali papierovú formu testovania.

3.3.1 Výsledky testu EČ MS zo SJL žiakov s vývinovými poruchami učenia

Do testovania v predmete slovenský jazyk a literatúra sa zapojilo **2 195** žiakov s VPU zo **482** škôl. Gymnáziá boli zastúpené 25,1 %, SOŠ 57,5 %, SPŠ 7,7 %, ŠUP 4,6 %, SŠŠ 2,7 % a konzervatóriá 2,5 %. Najviac škôl bolo z Bratislavského kraja (17,4 %), najmenej z Trenčianskeho kraja (9,1 %).

V teste EČ MS zo SJL dosiahli žiaci s VPU priemernú úspešnosť **49,7 %**. Maximálna dosiahnutá úspešnosť bola **92,2 %** a minimálna úspešnosť **10,9 %**.

Zo štatistických ukazovateľov usudzujeme, že test zo SJL bol pre žiakov s VPU primerane náročný. Spôhlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovho alfa 0,850 je vyhovujúca.

Podobne ako pri žiakoch bez ZZ, uvádzame tabuľky so súhrnnými charakteristikami položiek.

Tab. 22 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32 podľa CTT (žiaci s VPU)

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
1	66,9	26,0	,0	,1	,1	,133
2	40,9	47,7	,0	,2	,2	,310
3	63,5	36,5	,0	,5	,5	,228
4	48,0	58,5	,0	,5	,5	,379
5	32,2	20,2	,0	,8	,8	,109
6	73,8	49,1	,0	,8	,8	,354
7	37,0	69,7	,0	15,7	15,7	,464
8	51,8	57,8	,0	,6	,6	,334
9	68,9	16,2	,0	,4	,4	,092
10	74,1	38,3	,0	,1	,1	,259
11	37,8	33,6	,0	,7	,7	,189
12	76,9	27,4	,0	,1	,1	,203
13	59,4	16,2	,0	,3	,3	,051
14	91,4	23,8	,0	,8	,8	,252
15	39,0	63,2	,0	9,1	9,1	,410
16	69,6	60,3	,0	2,4	2,4	,409
17	43,9	47,7	,0	,3	,3	,272
18	74,3	37,2	,0	,1	,1	,229
19	61,5	40,4	,0	,5	,5	,230
20	42,4	1,4	,0	,6	,6	-,033
21	56,6	43,3	,0	,6	,6	,263
22	39,3	45,1	,0	9,5	9,5	,274
23	28,6	62,1	,0	9,6	9,6	,446
24	35,9	50,5	,0	8,8	8,8	,324
25	67,4	43,7	,0	,1	,1	,303

26	48,0	46,2	,0	,4	,4	,283
27	75,9	42,6	,0	,5	,5	,315
28	36,1	27,4	,0	,7	,7	,139
29	43,9	57,4	,0	,7	,7	,355
30	14,3	30,0	,0	5,2	5,2	,283
31	43,2	67,1	,0	13,0	13,0	,431
32	60,0	67,9	,0	9,3	9,3	,435

Tab. 23 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64 podľa CTT (žiaci s VPU)

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
33	49,5	47,3	,0	,4	,4	,298
34	31,9	35,4	,0	,8	,8	,231
35	42,7	60,6	,0	,1	,1	,390
36	51,5	49,5	,0	,5	,5	,331
37	45,3	38,3	,0	,1	,1	,231
38	38,3	56,7	,0	4,2	4,2	,375
39	66,0	54,5	,0	15,2	15,2	,368
40	61,5	46,2	,1	8,3	8,4	,302
41	68,6	22,0	,1	,5	,6	,113
42	34,5	25,3	,1	,5	,6	,156
43	21,0	19,5	,1	,1	,2	,131
44	32,9	10,5	,1	,8	,9	,049
45	57,3	35,0	,1	,3	,4	,212
46	40,4	45,5	,1	3,5	3,7	,273
47	26,2	47,3	,1	6,7	6,8	,337
48	7,0	18,4	,1	19,0	19,1	,248
49	77,2	35,4	,1	,4	,6	,271
50	44,3	54,5	,1	,4	,6	,332
51	57,1	29,6	,1	,3	,4	,196
52	63,2	50,5	,1	,5	,6	,339
53	28,9	34,3	,2	,6	,9	,236
54	11,7	27,1	,2	24,1	24,3	,295
55	17,4	41,2	,2	2,3	2,5	,378
56	53,4	69,7	,3	9,1	9,4	,470
57	39,3	34,3	,3	,8	1,1	,197
58	58,0	32,9	,3	,3	,6	,191
59	64,9	13,4	,3	,3	,6	,036
60	64,2	20,9	,3	,4	,7	,101
61	68,2	49,1	,3	,3	,6	,337
62	74,3	58,1	2,5	3,7	6,3	,422
63	11,8	30,3	4,3	5,1	9,4	,327
64	25,5	41,9	4,3	1,9	6,3	,256

Pokiaľ ide o výkony žiakov s VPU z GYM a SOŠ, v 19 položkách sme identifikovali len mierne vecne významné rozdiely. (Výsledky žiakov s VPU z ostatných druhov stredných škôl pre malý počet s ostatnými neporovnávame.)

Úspešnosť menšiu ako 33,0 % malo **284** žiakov s VPU, čo predstavuje **12,9 %** zo všetkých žiakov s VPU, ktorí písali test EČ MS zo SJL.

Úspešnosť žiakov s VPU v jednotlivých oblastiach testu EČ MS zo SJL uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 24 Priemerná úspešnosť (v %) žiakov s VPU v oblastiach podľa druhu školy

SJL	Priemer						
	Druh školy						
	GYM	SOŠ	Konzervatóriá	SŠŠ	ŠUP	SPŠ	spolu
Čítanie s porozumením	73,2	51,8	51,6	57,0	57,1	61,6	55,9
Jazyková zložka	60,1	40,2	47,2	45,0	44,4	46,7	43,8
Zvuková stránka jazyka	70,8	49,8	55,1	51,7	53,8	55,0	53,3
Lexikológia	73,5	53,0	56,8	59,4	57,8	62,7	57,0
Morfológia	54,4	29,6	47,4	31,6	35,6	37,7	34,1
Syntax	43,2	27,2	38,5	32,7	28,2	27,3	29,5
Štylistika	56,4	38,6	40,0	42,0	42,8	43,2	41,6
Vývin jazyka	52,2	37,5	30,8	48,0	41,7	46,5	40,6
Literárna zložka	72,9	49,5	53,5	53,7	53,4	54,9	53,3
Literárna história	61,9	40,6	51,0	42,3	47,7		52,9
Literárna teória	61,9	40,9	41,1	45,6	44,8		52,5

V troch hlavných oblastiach testu boli namerané rozdiely medzi maturantmi s VPU z GYM a SOŠ **stredne** vecne významné.

Na konci tejto kapitoly zdôrazňujeme, že výsledky žiakov so ZZ len konštatujeme, nevyvodzujeme z nich jednoznačné závery vzhľadom na nízke počty žiakov v porovnaní so žiakmi bez zdravotného znevýhodnenia.

(Výsledky žiakov so ZZ v testoch z ostatných predmetov EČ MS neboli vzhľadom na malé počty žiakov podrobené hlbšej analýze, preto nie sú zahrnuté v predmetových správach.)

4 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľom PFIČ MS je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ MS je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MS SJL riadili vedúci predmetovej komisie na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii slovenský jazyk a riadili sa Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS a pokynmi vedúceho PK, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry. PFIČ každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia. Hodnotenie PFIČ kontrolovali a svojím podpisom potvrdili predsedovia predmetových maturitných komisií.

Pri hodnotení PFIČ MS zo SJL sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vnútornú formu (obsah, kompozícia, štýl, jazyk, pravopis) bol 20 bodov, maximálny počet bodov za vonkajšiu formu bol 4 body a za celkový dojem 4 body – za celú PFIČ MS žiaka bez znevýhodnenia 28 bodov. Úspešnosť žiaka sa udávala v percentách.

PFIČ MS zo SJL žiaci písali 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Témy PFIČ MS boli vyhlásené vo vysielaní Rádia Slovensko v deň konania EČ a PFIČ MS zo SJL. Boli vyžrebované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala 4 rôzne zadania (kombinácie z ôsmich predpísaných povinných žánrov: úvaha, rozprávanie, charakteristika, umelecký opis, slávnostný prejav, diskusný príspevok, beletrizovaný životopis a výklad).

4.1 Výber tém

PFIČ zo SJL sme vyhodnocovali na základe údajov o **38 025** maturantoch, ktorí písali EČ a PFIČ MS v riadnom termíne.

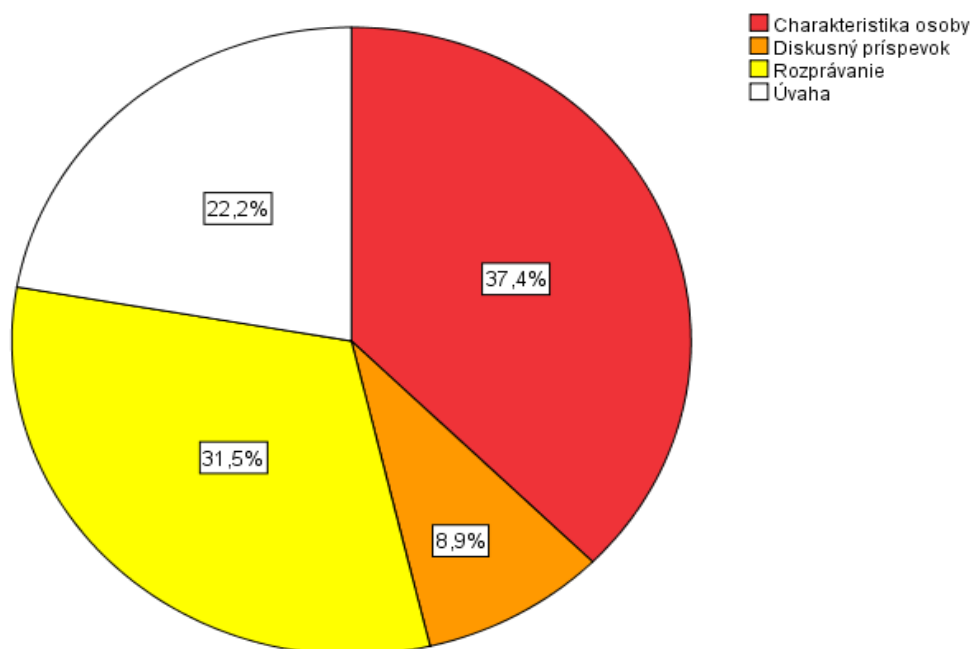
Témy PFIČ MS 2026

1. Človek, ktorý ma urobil lepším/lepšou (Charakteristika osoby)
2. Sú postavy v počítačových hrách porovnateľné s literárnymi postavami? (Diskusný príspevok)
3. Už viem, čo je to charita (Rozprávanie)

4. „Nie je šťastie nad druhými sa vypínať a druhých utláčať, šťastie je s druhými žiť – rovne vzdelanými, rovne šťastnými, rovne spokojnými.“ Ľudovít Štúr (upravené) (Úvaha)

Tab. 25 Výber žánrov/tém PFIČ MS

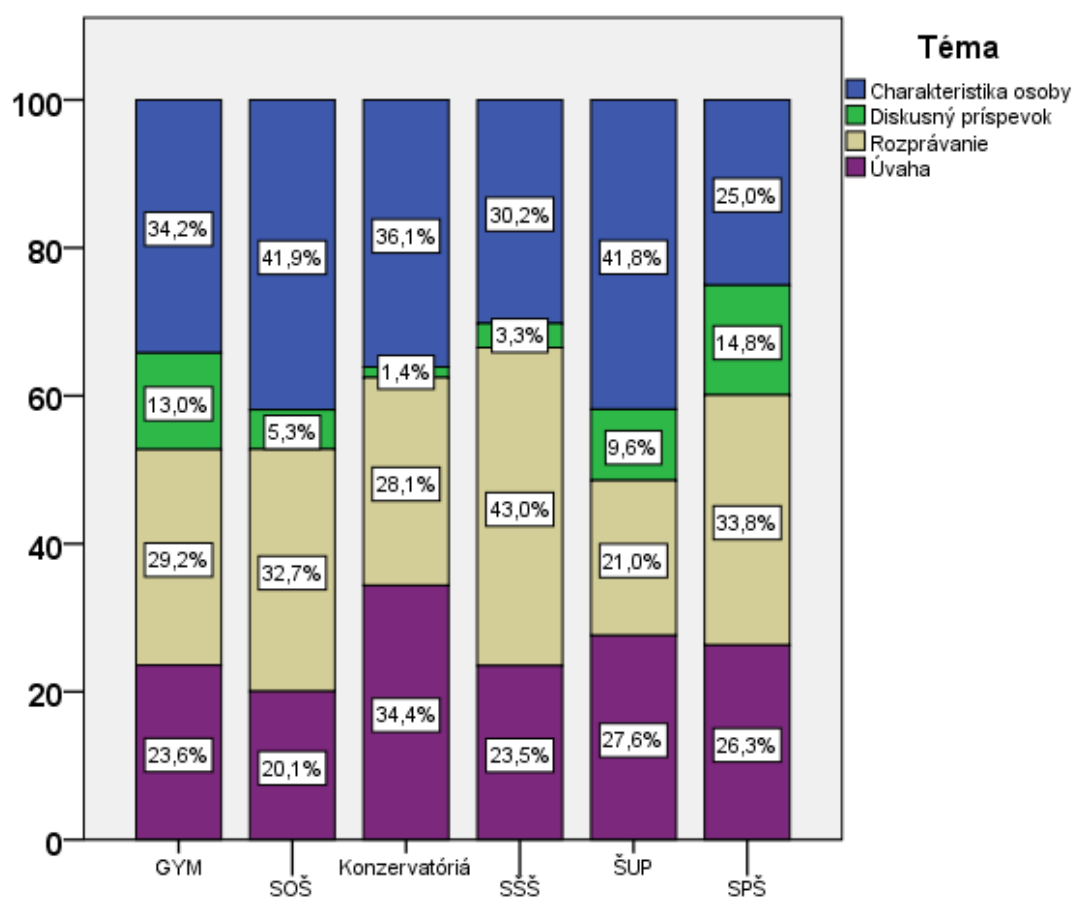
Žáner	Počet	%
Charakteristika osoby	14 231	37,4%
Diskusný príspevok	3 366	8,9%
Rozprávanie	11 968	31,5%
Úvaha	8 460	22,2%
Spolu	38 025	100,0

Obr. 33 Pomerné zastúpenie jednotlivých žánrov/tém PFIČ MS

Ako vyplýva z tabuľky č. 25 i diagramu na obr. 33, najviac maturantov si volilo charakteristiku osoby, druhým najpočetnejšie zastúpeným žánrom bolo rozprávanie. Najmenej žiakov si tento rok vybralo diskusný príspevok.

Preferencie žánrov u žiakov z jednotlivých druhov stredných škôl uvádzame v nasledujúcom grafe.

Obr. 34 Výber žánrov/tém podľa druhu školy

Záver

Na výsledky riešenia testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa môžeme pozerieť z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test **EČ MS zo SJL** riešilo 38 083 maturantov. Najmenší počet maturantov bol z Trnavského kraja (8,5 %), najviac žiakov maturovalo v Bratislavskom (17,4 %) a Žilinskom kraji (15,1 %). Počty žiakov v ostatných krajoch boli pomerne vyrovnané. Podľa zriaďovateľa 81,4 % žiakov pochádzalo zo štátnych škôl, 10,1 % zo súkromných škôl, 8,2 % z cirkevných škôl a 0,2 % predstavovali žiaci zahraničných škôl. V rozdelení podľa druhu školy 33,2 % tvorili žiaci gymnázií, 51,3 % žiaci stredných odborných škôl, 9,6 % žiaci stredných priemyselných škôl, 2,9 % žiaci škôl umeleckého priemyslu, 2,1 % žiaci stredných športových škôl a 0,9 % tvorili žiaci konzervatórií. Papierovú formu testovania absolvovalo 32 028 žiakov, elektronickú 6 055 žiakov. Žiakov v systéme duálneho vzdelávania bolo 2 436 zo SOŠ a 160 zo SPŠ.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **60,9 %**.

Obťažnosť úloh s výberom odpovede a úloh s krátkou odpoveďou je porovnateľná aj vzhľadom na ich rozdielny počet. Pri úlohách s krátkou odpoveďou býva mierne zvýšená neriešenosť, čo je logické vzhľadom na to, že pri uzavretých úlohách s výberom odpovede zo štyroch možností sa dá správna odpoveď aspoň tipovať a šanca na jej uhádnutie predstavuje 25,0 %.

Výkon žiakov podľa krajov bol vyrovnaný. Podľa zriaďovateľa dosiahli najlepšie výsledky žiaci cirkevných škôl. Výsledok žiakov cirkevných škôl bol významne lepší ako výsledok žiakov súkromných škôl na úrovni strednej vecnej signifikancie.

Z hľadiska druhu školy bol výkon žiakov gymnázií lepší než výkon žiakov stredných odborných škôl na úrovni silnej vecnej signifikancie.

V porovnaní podľa formy testovania nebol zistený vecne významný rozdiel medzi papierovou a elektronickou formou, čo považujeme za veľmi dôležité zistenie pre ďalšie roky maturitnej skúšky a jej elektronickej formy.

Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiakov zo SJL, úspešnosť v teste podľa predpokladu klesala s ich zhoršujúcim sa klasifikačným stupňom. Hodnota korelačného koeficientu medzi známkom a dosiahnutou úspešnosťou je silná ($r = -0,593$).

Je možné skonštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli mierne nad očakávanie.

Pokiaľ ide o vyhodnotenie úspešnosti žiakov v oblastiach testu, medziročne sa zhoršenie alebo zlepšenie žiakov len konštatuje, keďže **porovnávanie nie je relevantné** vzhľadom na to, že metodika tvorby testovacieho nástroja nepovoľuje štatisticky korektné medziročné porovnanie; zároveň ide o inú vzorku žiakov, meniaci sa počet položiek v rámci jednotlivých oblastí či ich meniacu sa kognitívnu náročnosť. Avšak na základe vyhodnotenia úspešnosti v jednotlivých oblastiach testov EČ MS zo SJL v posledných rokoch realizácie MS, analýzy úloh a realizácie centrálneho hodnotenia a elektronického testovania v PET je žiaduce bližšie zhodnotiť, čo v rámci učiva zo SJL spôsobuje žiakom najväčšie ťažkosti. V nasledujúcich riadkoch sa to pokúsime zhrnúť.

Čítanie s porozumením

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že oblasť čítania s porozumením vychádza z analýz výsledkov testov EČ pozitívne. Menej zvládanými sa javia tie úlohy, pri ktorých ide o *pozorné čítanie*, resp. o *dlhší* či *nesúvislý*, prípadne *odborný* alebo *publicistický text*. Pre žiakov je náročné, ak je potrebné k textu sa opakovane vrátiť, keďže *tempo čítania* je celkovo pomalšie. S čítaním s porozumením veľmi často súvisí aj *komplexné pochopenie úlohy*, keď žiaci nepozorne alebo povrchno čítajú zadanie úlohy a následne napr. hľadajú správne riešenie *v nesprávnom* odseku či riadku, vypisujú *slovo* namiesto *slovesa* či *vetný sklad* namiesto *vetného člena*. Práve šikovní a inak v škole úspešní žiaci majú problém s jednoduchými úlohami na čítanie s porozumením, za ktorými zbytočne hľadajú „chyták“ a následne u nich často dochádza k nadinterpretácii textu, alebo naopak, úlohu či jej zadanie podcenia, nedočítajú do konca, prípadne si ani neprezerú všetky možnosti odpovedí, ktoré sa často odlišujú iba minimálne. Tento jav môže súvisieť aj so (zlo)zvykom či skúsenosťou spomínaných žiakov napísať všetky doterajšie písomné práce v rýchлом tempe a medzi prvými ich odovzdať. Podobne ako pri iných oblastiach je v prípade úloh s krátkou odpoveďou veľmi dôležité poznať techniku vpisovania odpovedí do odpovedového hárka či do počítača v prípade elektronickej formy testovania, kedy je dôležité napr. dodržanie pravopisu slova odpisovaného z textu ukážky alebo nevypisovanie zbytočných slov/slov navyše či pridlhých odpovedí.

Zvuková stránka jazyka

V systéme slovenských hlások majú žiaci problémy so *slabikotvornou spoluhláskou*, a tiež s počtom slabík v cudzích slovách – nerozlišujú medzi slovenskou *dvojháskou* a *samohláskovou skupinou*, ako aj v domácich výrazoch spojených do väčších celkov. Žiaci si celkom nevedia spoľahlivo odlíšiť *uplatnenie*, resp. *porušenie pravidla o rytmickom krátení*, čo však môže súvisieť aj s povrchným čítaním zadania úlohy. Znelostná asimilácia na hranici slov im tento rok spôsobila veľké ťažkosti. Rovnako majú žiaci problémy s *prozodickými javmi*, čo však môže súvisieť s neovládaním základnej jazykovednej terminológie.

Pravopis

Aj úspešnejší žiaci majú ťažkosti pri písaní *veľkých a malých písmen* a čoraz častejšie sa objavujú problémy v používaní *diakritiky*, čo môže byť spôsobené či už vplyvom (najmä) anglofónnych textov, používaním rozličných fontov pri práci s počítačom, prevahou elektronickej komunikácie alebo, žiaľ, aj vplyvom masmédií. Žiaci robia tiež chyby v písaní *čiarok*, čo sa každoročne ukazuje ako problém nielen v EČ MS, ale najmä v PFIČ MS, kde mnohí maturanti strácajú práve pre nevládanie tohto javu body (a to aj napriek pri PFIČ MS povolenému používaniu pravopisnej príručky – *Pravidiel slovenského pravopisu*).

Lexikológia

Ako oblasť vychádza menej problematicky – žiaci zvládajú úlohy z lexikológie s relatívnym prehľadom, nepriaznivejšie výsledky dosahujú napr. v problematike *slovotvorby*, *združených pomenovaní* či v úlohách z *frazeológie*. V oblasti významovej roviny jazyka žiakom ťažkosti spôsobujú úlohy, ktoré opäť súvisia s pozorným čítaním, resp. s nedostatočne rozvinutou individuálnou slovnou zásobou.

Morfológia

Z analýzy výsledkov žiakov v EČ MS za posledné roky vyplýva, že žiaci majú problémy najmä so *slovnými druhmi* (*zámená, číslovky, častice, predložky, slovesá – slovesné tvary*), ich *delením* podľa troch základných kritérií i s určovaním *morfológických kategórií*. Ak je úloha prepojená s pravopisom, syntaxou či lexikológiou, je o to náročnejšia, podobne, ako keď sa v zadaní otázky vyskytujú *odborné termíny*, ktoré mnohí žiaci neovládajú.

Syntax

Syntax sa podľa dlhodobých výsledkov testov EČ MS javí ako jedna z najproblematickejších oblastí jazykovedy, opakovane sa prejavuje nižšia úspešnosť pri úlohách zameraných na určovanie *vetných členov*, (najmä *slovesno-menný prísudok, predmet, nezhodný prívlastok, podmet tvorený iným slovným druhom ako podstatným menom*), syntagiem, problematiku *jednoduchej vety* (a jej delenia podľa *členitostí*) a *súvetí* (určovanie *vedľajších viet* v podradovacom súvetí) – žiaci nevedia vyhovujúco rozpoznať *jednoduchú vetu* obsahujúcu jeden *prisudzovací sklad* či *počet viet* v súvetí a následne nemôžu zvládnuť ani ich bližšie určenie. Problémy majú žiaci aj s úlohami z oblasti *textovej syntaxe*.

Štylistika

Najväčšie problémy majú žiaci každý rok s rozlíšením a určovaním *slohových postupov*, *funkčných jazykových štýlov* a ich *žánrov* – najmä pokiaľ ide o otvorené úlohy, v ktorých sú nútení medzi týmito pojmami samostatne rozlišovať. Žiaci si pletú najmä termíny *slohový postup* a *jazykový štýl* a zamieňajú ich navzájom.

Literárna história

Žiaci majú síce namemorovanú základnú *chronológiu* literárnych období a smerov, avšak ich znaky a základné charakteristiky literárnych hrdinov v konkrétnom texte nevedia spoľahlivo odhaliť. Problémy žiakom spôsobujú predpísané *povinné diela* umeleckej literatúry, resp. „povinní“ autori. Literárno-teoretické vedomosti o dielach sú na slabšej úrovni – čo súvisí s vyššie spomenutým faktom neorientovania sa v texte diela daného literárneho smeru. Ťažkosti v tejto oblasti majú žiaci všetkých výkonnostných skupín zo všetkých druhov stredných škôl.

Literárna teória

Na základe analýzy výsledkov testov EČ MS je pre žiakov problematická *štruktúra literárnych diel* – majú problém s pochopením *horizontálneho členenia textu* (próza, poézia a ich vzájomné porovnanie). Tento jav súvisí aj s vyššie spomínanou *textovou syntaxou*. Pravidelne sa v testoch EČ MS objavujú niektoré *literárnovedné termíny* – žiaci však svoje vedomosti o nich nevedia v dostatočnej miere aplikovať na daný text. Neznámy text, resp. neznámy žáner spôsobuje žiakom problémy, často nie sú schopní analyzovať takýto literárny text vo vyhovujúcej miere v súlade s očakávaným výkonovým štandardom.

PFIČ MS zo SJL písalo v marcovom riadnom termíne 38 025 žiakov. Priemernú úspešnosť v PFIČ MS neuvádzame, keďže aj pri dôslednom dodržiavaní bodovania podľa kritérií hodnotenia je posudzovanie písomnej práce tohto typu veľmi náročné a ovplyvnené subjektívnymi faktormi, rovnako zber dát pri výsledkoch PFIČ MS je do istej miery problematický.

Celkovo však platí, že žiaci by si mali pred voľbou žánra uvedomiť, že pri PFIČ MS zo SJL nie je na prvom mieste *téma*, ale je to *žáner*, a teda by sa mali riadiť zásadou „vyberiem si žáner, ktorý zvládnem“ a nie preferenciou typu „vyberiem si tému, ktorá sa mi páči“. Pokiaľ sa totiž odchyľia od témy, táto skutočnosť sa prejaví v penalizácii obsahu a celkového dojmu, avšak v prípade, že nezvládnu predpísaný žáner, penalizácia nevyhnutne postihne prakticky všetky oblasti PFIČ MS (či už kompozíciu, štýl, jazyk atď.). Žiaci majú 15 minút na rozmyslenie, ktorý žáner si zvolia. Počas tohto času si môžu robiť poznámky či osnovu na pomocný papier. Po napísaní zvolenej témy na prednú stranu tlačiva PFIČ MS ju už nemôžu zmeniť. Sú povinní dodržať predpísaný rozsah práce 1,5 až 3 strany, pričom pri nedodržaní minimálneho počtu 200 slov sa ich práca PFIČ MS ohodnotí 0 bodmi.

V úplnom závere našej správy pripomenieme fakt, že žiak neúspešný v oboch písomných častiach MS (EČ a PFIČ) môže síce konať ÚFIČ MS zo SJL v riadnom skúšobnom období, ale v mimoriadnom skúšobnom období v opravnom termíne nasledujúceho školského roka

(v septembri alebo v marci) bude musieť opakovať jednu alebo obe písomné časti MS (podľa výsledku ÚFIČ MS).

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že z analýzy výsledkov EČ MS zo SJL sa dá usúdiť, že žiaci čoraz menej pracujú s písaným slovom – málo čítajú a okrem vyučovania v bežnom živote nerozvíjajú písanie ako zručnosť. V písomnom prejave v bežnej komunikácii nepoužívajú diakritiku ani interpunkciu. Významný vplyv na to môže mať komunikácia prostredníctvom mobilného telefónu či počítača.

Použitá literatúra

1. Burjan, V.: *Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese*. Bratislava: Exam, 1999.
2. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry*. Bratislava: ŠPÚ, 2016.
3. Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha: Portál, 2004.
4. Kolektív: *Standardy pro pedagogické a psychologické testování*. Praha: Testcentrum, 2001.
5. Kurajová Stopková, J., Fico, M., Mikuška, J., Pigová, M.: *EČ MS 2026. Správa zo štatistického spracovania testu. Slovenský jazyk a literatúra*. Bratislava: NIVaM, 2026.
6. Kurajová Stopková, J., Fico, M., Mikuška, J., Pigová, M.: *EČ MS 2026. Správa zo štatistického spracovania výsledkov žiakov so zdravotným znevýhodnením. Slovenský jazyk a literatúra*. Bratislava: NIVaM, 2026.
7. Lapitka, M.: *Tvorba a použitie didaktických testov*. Bratislava: ŠPÚ, 1996.
8. Palacková, A. a kol.: *Maturitná skúška 2025. Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry*. Bratislava: NIVaM, 2025.
9. Pigová, M., Kurajová Stopková, J., Fico, M., Mikuška, J.: *EČ MS 2026. Správa zo štatistického spracovania testu. Slovenský jazyk a literatúra. Výsledky IRT*. Bratislava: NIVaM, 2026.
10. Ritomský, A., Zelmanová, O.: *Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS*. Bratislava: ŠPÚ, 2003.
11. Rosa, V.: *Metodika tvorby didaktických testov*. Bratislava: ŠPÚ, 2007.
12. *Špecifikačná tabuľka testu zo slovenského jazyka a literatúry*. Interný materiál. Bratislava: NIVaM, 2025.
13. *Štátny vzdelávací program pre ISCED 3 zo slovenského jazyka a literatúry*. Bratislava: ŠPÚ, 2015.
14. Turek, I.: *Učiteľ a pedagogický výskum*. Bratislava: Metodické centrum, 1998.

Príloha

Vysvetlenie základných štatistických pojmov a charakteristík položiek v klasickej teórii testovania (Classical Test Theory – CTT)

Úspešnosť žiaka je definovaná ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak odpovedal správne z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť niektorého žiaka v teste je **maximum**, najnižšia dosiahnutá úspešnosť je **minimum**. Aritmetický priemer úspešností všetkých žiakov riešiacich test je **priemerná úspešnosť** (národný priemer). Hodnotu úspešnosti žiaka vyjadrenú v percentách je vhodné sledovať vždy v súvislosti s percentilom.

Percentil individuálneho **žiaka** určuje percentuálne poradie žiaka v celom súbore, koľko percent žiakov celého súboru dosiahlo horší výsledok ako individuálny žiak. Nutnou podmienkou korektnosti percentilu je zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetkých žiakov súboru, teda riešenie ekvivalentných úloh jedného testu v rovnakom čase. Tento údaj vypočítame tak, že účastníkov testovania usporiadame do poradia podľa dosiahnutej celkovej úspešnosti v teste a ich poradie vyjadríme hodnotou percentilu na stupnici 0 – 100. Hodnotu percentilu zaokrúhľujeme na jedno desatinné miesto.

Štandardná odchýlka je priemer odchýlok úspešností všetkých žiakov od priemernej úspešnosti. Vyjadruje mieru rozptýlenia úspešností žiakov od priemernej úspešnosti. Čím je väčšia, tým väčšie sú rozdiely vo výkonoch žiakov. Pomocou štandardnej odchýlky určujeme **intervalový odhad úspešnosti populácie**

(priem. úsp. – 1,96 . štand. odchýlka; priem. úsp. + 1,96 . štand. odchýlka),
v ktorom sa umiestnilo 95 % testovaných žiakov.

Štandardná chyba priemernej úspešnosti určuje presnosť vypočítania priemernej úspešnosti. Čím menšia je štandardná chyba priemernej úspešnosti, tým presnejšie charakterizuje priemerná úspešnosť testovaných žiakov. Pomocou štandardnej chyby priemernej úspešnosti určujeme **interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť**

(priem. úsp. – 1,96 . štand. ch. priem. úsp.; priem. úsp. + 1,96 . štand. ch. priem. úsp.),
v ktorom sa s 95-percentnou pravdepodobnosťou nachádza priemerná úspešnosť celého súboru.

Štandardná chyba merania je ukazovateľom presnosti merania. Čím je menšia, tým presnejšie je určený **intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka**

(priem. úsp. – 1,96 . štandardná ch. merania; priem. úsp. + 1,96 . štandardná ch. merania),
v ktorom sa s 95-percentnou pravdepodobnosťou nachádza úspešnosť individuálneho žiaka.

Reliabilita testu (spoľahlivosť merania) určuje, do akej miery sa podarilo v teste vylúčiť vplyv náhodnosti, či by testovaní žiaci dosiahli rovnaké alebo podobné výsledky pri opakovanom testovaní podobnými úlohami. Reliabilitu zvyšuje vyšší počet úloh a ich citlivosť, znižuje veľa veľmi ľahkých alebo veľmi ťažkých položiek. Koeficientom reliability je **Cronbachovo alfa**.

Štatistická významnosť (signifikancia) určuje mieru zhody alebo rozdielnosti vybraného znaku dvoch porovnávaných skupín súboru, napríklad priemerných úspešností. Keďže štatistická významnosť sa preukáže už pri malých rozdieloch medzi úspešnosťami skupín (hodnota 0,000), pre potreby pedagogických výskumov je vhodnejšia **vecná významnosť (signifikancia)** rozdielov priemerných úspešností r , ktorá aj pri veľkých súboroch zohľadňuje počet žiakov v jednotlivých porovnávaných skupinách. Mieru zhody alebo rozdielnosti porovnávaných skupín podľa vecnej významnosti r vyjadruje stupnica v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 1 Klasifikácia miery vecnej významnosti

Hodnota vecnej významnosti r	Miera významnosti	
0,00 – 0,10	žiadna	zanedbateľná
0,11 – 0,20	veľmi mierna	
0,21 – 0,30	mierna	
0,31 – 0,50	stredná	
0,51 – 1,00	silná, veľmi silná až úplná	

Obťažnosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili úlohu. Čím vyššia je hodnota obťažnosti položky, tým väčšia časť žiakov na položku odpovedala správne, tým bola položka ľahšia. Rozdelenie položiek podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 2 Klasifikácia položiek podľa obťažnosti

Hodnota obťažnosti	Obťažnosť položky
0,0 % – 20,0 %	veľmi obťažná
20,1 % – 40,0 %	obťažná
40,1 % – 60,0 %	stredne obťažná (okolo 50,0 % optimálna)
60,1 % – 80,0 %	ľahká
80,1 % – 100,0 %	veľmi ľahká

Medzipoložková korelácia je mierou reliability, homogenity testu. Test je reliabilný, ak sú jeho položky homogénne, čo znamená, že položky medzi sebou súvisia, teda merajú tú istú vlastnosť. Koeficient medzipoložkovej korelácie **P. Bis. (Point Biserial)** položky určuje koreláciu medzi obťažnosťou položky testu a obťažnosťou ostatných položiek testu. Ak je hodnota *P. Bis.* položky záporná, tak žiaci v teste celkove úspešní neodpovedali správne na položku a naopak žiaci v teste celkove menej úspešní uviedli správnu odpoveď. Čím väčšia je kladná hodnota *P. Bis.* položky, tým väčší podiel v teste celkove úspešnejších žiakov a menší podiel menej úspešných žiakov odpovedal správne na položku. Rozdelenie položiek podľa hodnoty *P. Bis.* je v nasledujúcej tabuľke.

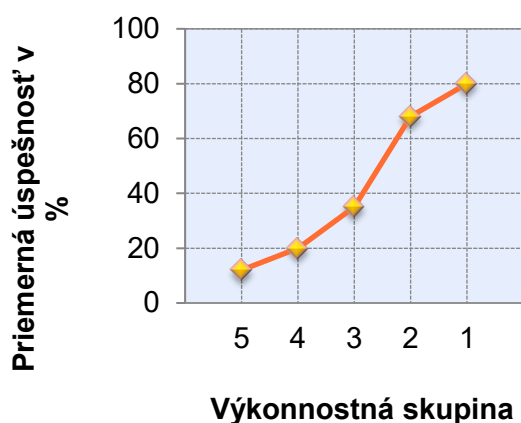
Tab. 3 Klasifikácia položiek podľa *P. Bis.*

Hodnota <i>P. Bis.</i>	Rozlišovacia schopnosť položky
záporná hodnota	rozlišuje opačným ako žiaducim smerom
hodnota okolo 0	nerozlišuje, resp. len slabo rozlišuje medzi žiakmi s rôznym výkonom v teste
hodnota väčšia ako 0,30	dobrá rozlišovacia schopnosť

Pri úlohách s výberom odpovede sa vyhodnocuje osobitne každá ponúknutá odpoveď. Uvádza sa *P. Bis.* každej možnosti a podiel žiakov, ktorí si vybrali danú možnosť (frekvencia). Tieto údaje sú uvedené aj pre skupinu žiakov, ktorá na úlohu neuviedla odpoveď. Žltou farbou je označený stĺpec (prípadne riadok) so správnou odpoveďou. Položky s výberom odpovede hodnotíme podľa nasledujúcich kritérií:

1. Podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší.
2. Hodnota *P. Bis.* správnej odpovede by mala byť väčšia ako 0,30. Väčšina v teste celkovo úspešnejších žiakov by si mala vybrať správnu odpoveď. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená červenou farbou.
3. Hodnota *P. Bis.* nesprávnej odpovede (distraktora) by mala byť záporná. Distraktory by si mali vybrať žiaci v teste celkovo menej úspešní. Pri nedodržaní tohto kritéria je hodnota zvýraznená hnedou farbou.

Distribúcia úspešností vyjadruje vzťah medzi úspešnosťou žiaka v položke a celkovou úspešnosťou žiaka v teste. Interpretuje sa grafmi, ktoré majú na osi x rozdelenie žiakov do piatich výkonnostných skupín podľa celkovej úspešnosti v teste od najmenej úspešnej piatej skupiny po najúspešnejšiu prvú skupinu a na osi y priemernú úspešnosť žiakov v percentách v danej položke v danej výkonnostnej skupine.

Obr. 1 Distribúcia úspešností odpovedí žiakov na položku podľa výkonnostných skupín

Citlivosť (rozlišovacia sila položky) je schopnosť položky rozlíšiť „dobrých“ a „slabších“ žiakov. Ak všetkých žiakov rozdelíme vzostupne podľa celkovej úspešnosti v teste do piatich skupín (od 5 do 1), tak rozdiel priemernej úspešnosti najlepšej (1) a najslabšej (5) skupiny je hodnota citlivosti položky. V nasledujúcej tabuľke je rozdelenie položiek podľa hodnoty citlivosti.

Tab. 4 Rozdelenie položiek podľa citlivosti

Hodnota citlivosti	Miera citlivosti
Menej ako 0,0 % (záporná hodnota)	kritická
0,0 % – 30,0 %	nedostatočná
nad 30,0 %	vyhovujúca

Neriešenosť položky je percentuálny podiel žiakov, ktorí na položku neuviedli odpoveď. Určuje sa ako súčet vynechanosti a nedosiahnutosti.

Žiak vynechal položku, ak na danú úlohu neodpovedal, ale na niektorú ďalšiu úlohu áno. Za nedosiahnutú považujeme položku, po ktorej už žiak žiadnu položku neriešil. Za kritickú považujeme hodnotu neriešenosti vyššiu ako 30,0 %.